

ALUMI

LJUDSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

62250 PTUJ

Trg svobode 1

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

STEVILKA 6

JUNIJ 1978

LETNIK XVI

Ob 30-letnem jubileju moškega pevskega zbora Kidričevo

V prvi polovici letošnjega leta je moški pevski zbor, ki ga vodi Ladislav Pulko, priredil nekaj samostojnih koncertov. Tako se je v petek 2. 6. 1978 že drugič prestavil občinstvu v Kidričevem. Koncert je bil posvečen 30-letnici obstoja.

V posebno čast in prijetno dolžnost si štejem, ko lahko danes v imenu upravnega odbora DPD »SVOBODA« Kidričevo pozdravim jubilarante in spregovorim o njihovem delu in uspehih zbora v 30 letih obstoja.

Že sama obletnica nam pove, da segajo začetki delovanja zbora v prva leta po vojni, ko smo našo domovino obnavljali in gradili. V tem času je izgradnja industrije terjala maksimum naporov vseh zaposlovanj (Nadaljevanje na 4. strani)

Pred peštrim programom je navzoče pozdravil podpredsednik DPD »SVOBODA« KIDRIČEVO tov. Maks Jabložnik. Predvsem je izrazil zadovoljstvo da med gosti lahko pozdravi svetovalca za glasbo pri ZKOS tov. Toneta Latriča iz Ljubljane, predstavnika ZKPO Stanišlava Staniča, predstavnika društev iz Pliberka, Raven na Koroškem in Ptuja s katerimi zbor uspešno sodeluje že vrsto let. Za tem je tov. Jabložnik v svojem govoru dejal:

»Cenjene tovarišice in tovariši, spoštovani gosti, dragi pevci in pevovodje!

IZ VSEBINE:

- Jeseni poskusna uvedba premakljivega delovnega časa
- Akcije sindikata za zmanjšanje nadurnega dela
- Počitniško naselje »Bučanje« v Nerezinah na Lošinju
- Republiško priznanje kolektivu
- Naši inovatorji
- O namenu Titovega sklada
- Zadovoljivo gospodarili
- Nov uspeh športnikov TGA

Spomenik borcem in talcem v Trbovljah

Dnevi vstaje

Spet smo pred dve- ma pomembnima praznikoma osvobodilnega boja za svobodo in socialistično ureditev. Prav gotovo nas bosta tako 4. julij dan borca, kot tudi 22. julij, ko dan vstaje slovenskega ljudstva, spomnila na desetletja nazaj, ko se je pod vodstvom KPJ na čelu s tovarišem Titom pričel neenak ter neusmiljen boj za obstanek. Fašizem in nacizem sta hotela pokoriti narode in jih po- šeptati do njihovega dokončnega uničenja, kar pa se jima na srečo ni posrečilo, predvsem ne- uporni volji ljudstva do svoje svobode in pra-

vic. Prav je, da se ob teh dveh pomembnih mejnikih naše zgodovine spomnimo tudi besed tovariša Tita, ki je dejal med drugim tudi tole: »Leto začetka revolucionarne borbe, enainštirideseto, bo večno živelo v zgodovini naših narodov kot neprimerljiv simbol njihovega trpljenja in kljubovalnosti, njihovega suženjstva in svobode, njihovega umiranja in rojevanja, njihove hovega trpljenja in slave in ponosa, BRATSTVA IN ENOTNOSTI«.

(Nadaljevanje na 3 str.)

Med slavnostnim govorom Maksa Jabložnika, podpredsednika društva. Foto: K. Zorec

Aktivni ZB v kolektivih so oblika dela

organizacij ZB v KS

2. junija je bil sestanek odbora in sekretariat aktivna ZB TGA Kidričevo, va za naslednjo mandatno dobo. V razpravi o dose-

danjem delu je bilo ugotovljeno da člani ZB aktivno delujejo v družbenopolitičnih dejavnostih kakor tudi v samoupravnih organih TOZD in DO. Kljub tej ugotovitvi pa je dejstvo, da bi na kandidatih listih, posebno še samoupravnih organov, moralo biti zastopanih več imen naših borcev NOB, kjer bi lahko prenašali izkušnje in trdno voljo na mlajše člane kolektiva. Nič čudno ni, če je temu tako, saj kljub vabilom na tem sestanku niso bili prisotni predstavniki ZK, sindikatov ter mladine. V tej zvezi je bilo poudarjeno, da morajo vezni med temi organizacijami in aktivom ZB biti bolj trdne, saj borci delujejo prav v teh organizacijah in nanje prenašajo iz prakse pridobljene izkušnje.

Dne 7. 6. 1978 je bil posvet aktivov ZB delovnih organizacij v Mariboru. Ugotovitve kažejo, da je prav in potrebno pozvati člane ZB v vse organe, da kljub starosti lahko mnogo pripomorejo k hitrejšemu razvoju razvoju s svojimi izkušnjami in izostrenim čutom pravičnosti in borbenosti za naš bodoči jutri. Pri delu samoupravnih organov lahko prav oni pomagajo z nasveti kot svetovalci na DS, odborih in komisijah, kot sta dejala narodni heroj tov. Hribar in tov. Vipotnik, predsednik ZB Slovenije.

Na posvetu je bilo mnogo razprave o gradnji doma borcev na Golteh. Pobudniki te akcije so obrazložili namen te gradnje, vendar je bilo v razpravi razkrito premalo angažiranosti okrog drugih domov ZB, ki niso v zavirljivem položaju glede lastnega obstoja. Zato je potrebno v tej smeri delovati z mero sigurnosti glede financiranja te gradnje in kasnejšega vzdrževanja doma. V zaključnih besedah je tov. Vipotnik poudaril, kako je potrebno vzdrževati vezi med vsemi organizacijami in delovanju borcev v njih, uveljavljanju pravic borcev v samoupravnih aktivih delovnih organizacij in nujno vključevanje borcev v vse forme s ciljem nadaljevanja vzgoje mladih s tradicijami NOB, ki bo prav mladim koristilo v nadaljnji borbi za socialistično demokracijo in uveljavljanju samoupravnih odnosov na teh osnovah.

Beseda urednika

Čeprav se vse bolj bližajo dnevi, ko bodo mnogi že odšli na zaslužen letni dopust ter na oddih ob morje ali v planine kjer si bodo oddahnili od vsakodnevnega napornega dela, bodisi za strojem v proizvodni hali ali pa v pisarnah ob kupih papirja, raznih formulirjev, statistik, analiz in podobno. Vendar pa bo naše delo kljub letnemu oddihu mnogih vendarle teklo naprej tudi v teh dneh v naslednjih nekaj mesecih, vendar le s to izjemo, da bo verjetno nekaj dopisnikov manj ali pa se bodo mnogi le odločili in bodo iz kraja kjer bodo s svojimi družinami letovali, le napisali kaj takega, kar bo zanimalo tudi vse tiste, ki bomo v tem času doma na svojih delovnih mestih. Povdariti namreč želim, da bi si ob počitniških dneh lahko uredili tudi malo bolj dopustniško številko našega glasila, ki bi naj seveda razen zelo pomembnih dogodkov v kolektivu le bila nekoliko bolj obarvana dopustniško, to je v pravem počitniškem vzdušju, ko lahko za nekaj časa pozabimo na svoje delovno mesto in svoj delokrog, nikakor pa ne na kolektiv in vse, ki ostanejo na delovnih mestih, ker pač nekateri morajo, saj vsi naenkrat ne moremo na dopust.

Prav gotovo ne bi bil odgovorni urednik, če ne bi tudi v tej številki, kot po navadi nekaj prostora ponovno namenil stranem našega glasila in vsem ki nam pridno dopisujejo — predvsem še tistim, ki so se v zadnjem času le bolj opogumili, kar že lahko razberete iz zadnje, to je majске številke »ALUMINIJA«. Predvsem smo še posebej veseli strani na katerih so se pojavili naši najmlajši dopisniki, pesniki ter recitatorji iz osnovne šole »BORIS KIDRIČ« iz Kidričevega. Obrambni dan, ki so ga organizirali in tudi kot vem odlično izvedli, jim je bila prava inspiracija za nekaj izredno uspešnih dopisov, ki smo jih v celoti objavili. Tema katere so se lotili je tokrat resnično zelo aktualna in izredno smo veseli, da je prišla prav iz src in rok naših najmlajših oz. najmlajših dopisnikov, ki je prišla iz nežnih rok naših potomcev, naše bodoče mlade generacije. Prepričan sem, da jih bodo objavljeni prispevki še bolj ojunčili in da nam bodo tudi v prihodnje ostali zvesti dopisniki, saj nam njihovo pisanje in spoznavanje njihovih problemov in uspehov resnično pomeni mnogo. Naj jim še povem, da jim bomo nakazali zasluženo honorar na njihov žiro račun za klub OZN. Mislim, da smo storili popolnoma prav, kajti s tem pomagamo k čimboljši dejavnosti raznih njihovih klubov in krožkov.

Spet pa moram poudariti, da delo urednikov nikjer ni postlano z rožicami, kot morda nekateri mislijo, da pa je delo urednikov v DO, predvsem še takih, ki delajo v izmenah izredno zahtevno, težko, odgovorno v vseh smereh, saj je prav odgovorni urednik tisti, ki še kako odgovarja za vso objavljeno vsebino v listu. Mnogi še vedno mislijo, da je to nekomu hobi in kaj nerealno gledajo na delo urednika.

Prav zato ponovno poudarjam, da mora prej ali slej priti do tega, da bo mesto odgovornega urednika profesionalno in, da se bo lahko posvetil celotni problematiki obveščanja in informiranosti v delovni organizaciji. Na tako službo informativnega značaja pri nas še vedno čakamo. Nikakor ne bi želel ponavljati tistega kar sem že napisal v nekaj zadnjih številkah našega glasila, če ne bi zopet bilo nekaj vprašanj ter pripomb na obliko in vsebino našega glasila. Najprej moram reči to, da so prvi tisti, ki jim oblika in vsebina glasila ne odgovarjata, predvsem tisti, ki sploh ne dopisujejo niti ne čutijo potrebe, da bi mnoge probleme prenesli na strani našega časopisa, da bi o istih izvedeli tudi drugi, da pa so nekateri morda celo užaljeni, ker nismo v stanju objaviti vrsto dolgih sestavkov. Povedaj sem že, da se je uredniški odbor dokončno odločil kaj bo v bodoče objavljaj (vsaj UO v sedanjih sestavi) in, da od tega sklepa ne bo odstopil.

Ne morem tudi mimo tega, da mnogi ne želijo dopisovati ker smatrajo, da za svoje prispevke sploh niso niti malo vzpodbudno nagajeni. Če pogledamo malce okrog nas kako je pri drugih tovrstnih časopisih, potem jim moram dati popolnoma prav, saj imajo urejen sistem honoriranja, medtem ko je naš iz leta 1975 in med tem časom ni bil niti enkrat korigiran ter da je res zadnji čas, da se uredi to vprašanje. Mislim pa, da bi naši sodelavci morali le malce bolj vztrajati in nam v nezavidni situaciji pomagati do dobrih sestavkov in s tem tudi do dobrega glasila — vsaj za naše pojme. Lepo in prav bi bilo, če bi nam vsi tisti, ki imajo pripombe na obliko ter vsebino našega glasila poslali tudi svoje pripombe in predloge, za kar vam bomo v uredništvu še kako hvaležni, vse dobre napotke pa bomo tudi posredovali v razpravo in odločanje DS TGA, saj je prav on izdajatelj našega glasila, ki izhaja že že celih 15 let, kar pa za nas ni malo obdobje. Spet apeliram na ostala društva in organizacije tako v TGA kot tudi v KS in izven nje, da nam dopisujete pogosteje. Vsekakor pa bomo najbolj veseli sestavkov iz rok naših članov delovne skupnosti pri obravnavi naše problematike pa tudi o vsem ostalem. Pomagajte nam, kajti potem ne bo tarnanja o sestavkih in okrog oblike in vsebine časopisa, ampak bo velika razbremenitev urednika in UO ter lepše in kvalitetnejše glasilo.

Se enkrat pa v imenu uredniškega odbora vsem, ki boste v tem času letovali, prijetne počitnice, prav lepe dopustniške dni, mnogo sonca ter uspešno vrnitev v našo sredino!

Do prihodnjic lep pozdrav
vaš urednik

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu maju 1978.

Indeks 1978/1977 prikazuje odnos dosežene proizvodnje napram proizvodnji v istem obdobju lanskega leta.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

Obrat	Plan	Doseženo		
		mesečno kumul. 78/77		
A. GLINICA				
1. Izluženo				
— april	100	104	101	100
— maj	100	106	102	99
2. Kalcinirano				
— april	100	106	102	101
— maj	100	117	105	103
B. PROIZVODNJA ALUMINIJA				
3. Elektroliza A				
— april	100	98	97	97
— maj	100	99	98	97
4. Elektroliza B				
— april	100	96	97	98
— maj	100	97	97	98
5. Anodna masa				
— april	100	104	100	74
— maj	100	106	101	92
C. PREDELAVA ALUMINIJA				
— april	100	97	97	97
— maj	100	97	97	98

II. PRIKAZ PORABLJENIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA — V/1978

Na 1 tono proizvoda	Plan	Indeks	
		maj I — V/1978	
1. GLINICA			
Al hidrat — Al ₂ O ₃			
— boksit	100	102	102
— NaOH	100	139	114
— para	100	91	103
— el. energija	100	88	93
2. PROIZVODNJA ALUMINIJA			
Hala A			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	105	102
— kriolit	100	108	150
— Al fluorid	100	101	91
— el. energija	100	101	102
Hala B			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	104	98
— kriolit	100	172	147
— Al fluorid	100	77	78
— el. energija	100	104	104
Anodna masa			
Za domačo porabo			
— petrolkoks	100	98	100
— katranska smola	100	102	101
— el. energija	100	83	88

Jeseni poskusna uvedba premakljivega delovnega časa

V »Aluminiju« smo že pisali o predlogu uvedbe premakljivega delovnega časa, ki smo ga izdelali delavci KSS. Predlog so sprejeli delavski sveti vseh TOZD in DS SS (razen TOZD lahkih barvnih kovin Trbovlje). Po tem predlogu bi naj delavci, ki opravljajo naloge, ki ne zahtevajo stalne prisotnosti ter niso neposredno vezani na delo drugih delavcev, imeli možnost prihajati na delo od 6.00 do 8.30 ure ter odhajati z dela od 13.30 do 17.00 ure. Prihod in odhod pa je seveda odvisen od količine dela in posameznikovih potreb.

O dobrih in »slabih« straneh premakljivega delovnega časa ter prednostih za delavce in TOZD, ki bi ga uvedle, lahko preberete v prejšnjih številkah našega lista.

V vseh TOZD in DS SS so imenovali komisije, ki naj pripravijo konkreten predlog za katera dela je možna uvedba PDC. V TOZD promet so se delavci na zborih že odločili za poskusno uvedbo.

Da bi lahko poskusno uvedli premakljivi delovni čas, pa moramo seveda ustrezno rešiti določene probleme:

- evidentiranje prisotnosti delavcev
- žigosne ure
- organizacijo dela v TOZD tako, da ne bo ovirano delo ostalih TOZD in delavcev, ki bodo delali še naprej v sedanji obliki delovnega časa

Evidentiranje prisotnosti delavcev

Med najvažnejše pogoje za uvedbo premakljivega delovnega časa spada objektivno evidentiranje prisotnosti na delu. V sektorju za plan, organizacijo in AOP ter v KSS smo pripravili predlog organizacijskega predpisa, ki bo urejal evidentiranje prisotnosti na delu. Organizacijski predpis zajema naslednja področja:

a) način razporeditve delovnega časa

Delavci v TOZD opravljajo naloge v sistemu premakljivega delovnega časa in v sistemu togega (sedanjega) delovnega časa v skladu z naravo del, ki jih opravljajo. O sistemu delovnega časa odločajo samoupravni organi TOZD, zato se lahko zgodi, da vsi TOZD ne bodo imeli enakega delovnega sistema delovnega časa.

b) evidentiranje prisotnosti na delu

Vsak delavec je dolžan ob prihodu na delo, kot tudi pri vsakem odhodu žigosati svojo kontrolno kartico z žigosno uro. Žigosne ure bodo razporejene v vhodih v obrate, kjer delavci delajo. O načinu žigosanja bo vsak delavec obveščen.

c) kontrolne kartice

Vsak delavec bo imel svojo kontrolno kartico, ki se bo nahajala v predalu ob žigosni uri. Na njej bodo registrirane vse prisotnosti na delu ter vse vrste odsotnosti. Žigosanje kartic bo za vse delavce TGA obvezno.

d) Obračunavanje prisotnosti na delu in OD

Obračun delovnega časa, ki ga je delavec prebil na delu se bo opravil na osnovi podatkov s kontrolnih kartic delavcev v TGA. Za obračun bodo zadolžene administratorke v TOZD, OE in sektorjih.

e) navodilo za izpolnjevanje listin + »Analiza izostankov«

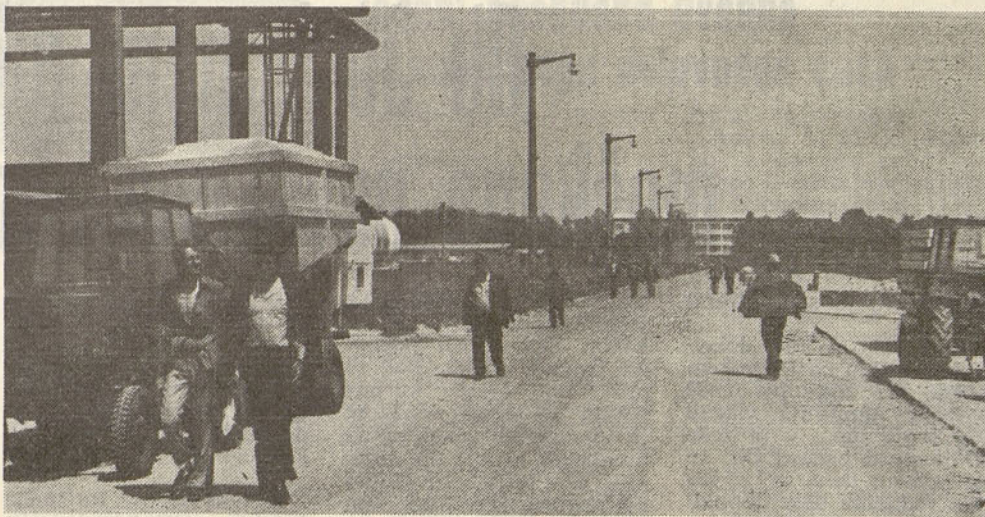
»Korektura mesečne odsotnosti« in »Evidenca prisotnosti«

Predlog organizacijskega predpisa je dostavljen vsem vodilnim in vodstvenim delavcem TOZD in DS SS ter vsem delavcem, ki opravljajo administrativne naloge s področja evidence prisotnosti. Vsi ti delavci bodo posredovali svoje pripombe na predlog organizacijskega predpisa do 16. 6. 1978.

Žigosne ure

Vsi delavski sveti TOZD in DRSS (razen TOZD vzdrževanje in TOZD lahkih barvnih kovin Trbovlje) so odobrili sredstva za nabavo žigosnih ur za čas poskusne uvedbe premakljivega delovnega časa. Ker žigosnih ur ni mogoče uvoziti smo se odločili za žigosne ure domačega proizvajalca INSA Zemun. Žigosne ure niso avtomatske. Žigosanje kontrolnih kartic se vrši tako, da se kontrolna kartica porine v lijak na zgornji ploskvi ure in potegne ročico navzdol, ki je na levi strani ure. Ura se avtomatsko premika vodoravno po urah in navpično po datumih po vnaprej izdelanem programu. Vsak delavec ob žigosanju svoje kartice, to prenese iz predala »Odsotni« v predal »Prisotni« oziroma obratno, odvisno od tega ali je prišel na delo, ali pa z dela odhaja.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Na delo

Dnevi vstaje

(Nadaljevanje s 1. str.)

Dan 4. julij je resnično pomemben dogodek, mimo katerega nikoli ne smemo. Dan borca je dan, ko se moramo spoštljivo spominjati na vse tiste hrabre borce in borke, ki se niso ustrašili mnogoštevilnejšega sovražnika, ker so vedeli, da je z njimi narod in, da jih vodi KPJ pod vodstvom tovariša Tita. Omenili smo že, da se je v tem boju še kako pričalo ter kovalo bratstvo in enotnost naših narodov in, da tudi ni noben slučaj, da nas tovariš Tito vedno znova, povsod in nenehno opominja, da moramo naše bratstvo in enotnost varovati, kot resnično eno največjih pridobitev našega skupnega boja.

Po okupaciji se je Jugoslavija znašla v izredno nezavidljivem položaju, saj je sovražnik še kako dobro izkoristil mnogoletno politiko zatiranja velikosrbske hegemonije. Tako je začel množično zapirati in preganjati komuniste in demokrate skratka vse tiste za katere je vedel, da so mu najbolj nevarni, ker pač niso služili nacističnim planom in željam. Kaj se je v tistih letih dogajalo nam ni potrebno posebej ponašljati in kaj bi se še le zgodilo, če ne bi prav KPJ takoj analizirala nastalega položaja doma in v svetu ter po pravilni presoji dogodkov, ki so se še kako bliskovito vrstili odločila, da je napočil zadnji in skrajni čas, da se krene v nenak in neusmiljen toda junaški boj. Prav gotovo tisti časi oziroma odločitve kako pričeti boj, da bi sovražnika čimbolj prizadeli niso bili lahki, pa je vendarle moralo vse do podrobnosti pribiti vse do podrobnosti

pripravljeno. To pa je bila zmožna storiti le edino KPJ pod vodstvom tovariša Tita. Odločeno je bilo, da se bo borba proti fašizmu pričela brez kakršnegakoli odlašanja. Dobro nam je znano, da je takrat vstaja izbruhnila na večih žariščih hkrati, ki so sicer bila geografsko precej odmaknjena vendar pa iz dejnopolitično zredno povezana. Da, takšno je torej bilo leto 1941 neizbrisno iz spomina naših in tudi vseh evropskih narodov.

Toda tudi še danes, po več kot treh desetletjih po zmagi nad fašizmom ter drugimi izdajci svoje domovine, moramo budno varovati naše priborjene pravice oziroma dragoceño svobodo in socialistično izgradnjo, saj vemo, da se še sovražnik ni povsem pomiril in, da so še vedno taki, ki na tak ali drugačen način želijo povrnitev nekdanjih časov, ko so bili oni neomejeni in edini gospodarji. Sovražnik nikoli po vojni ni miroval, pa tudi danes še povsem ne miruje (to imamo priliko slišati in brati skoraj vsak dan) — toda tudi to nas ne bo prestrašilo v naši ohranitvi tistega za kar smo se neusmiljeno bojevali in za kar so dali svoja dragocena življenja sto in stotisoči najboljših sinov in hčera naše zemlje.

Zato si moramo vso naše ljudstvo, še posebej pa mladi, prizadevati ne le samo ohraniti priborjeno, ampak nenehno graditi zastavljene temelje naše socialistične Jugoslavije, saj so prav mladi tista naša generacija, ki bo ostala za nami in morala bo čuvati bogate sadove krvave osvobodilne vojne. Zavedajmo se, da je zmaga nad fašizmom naložila

našim narodom izredno trdo delo najprej v izgradnji porušene domovine, potem pa borbo proti nenehnim, do takrat nevidnim ali zelo dobro poznanim sovražnikom in ne nazadnje tudi nesiguren korak v samoupravljanje, ki smo ga pa vendarle dodobra osvojili, žal pa ga ne izvajamo tako, kot bi ga morali, kar nam pa še daje in nalaga posebno smeri izločimo še vse naloge, da tudi v tej tisto, kar še tak razvoj in napredek ovira.

Zavedati se moramo, da smo dolžni mrtvim in, da prav zato ne moremo in ne smemo stati ob strani vseh današnjih dogajanj — ne more nam biti vseeno, kako deluje samoupravni sistem.

Niti četrti julij — niti 22. julij nista sicer edina pomembna mejnika v zgodovini našega osvobodilnega boja, toda ne le ta dva dni, ampak vedno in ob vsakem času postojmo ob kakšnem spomeniku iz junaških bojev — iz junaških časov, pa četudi bo to le majhno skromno obeležje, ki bo spominjalo na tiste hude in trpljenja polne čase. Spomine na tiste slavne dni naše zgodovine pa bomo brez dvoma najbolje ohranili s tem, da bomo budno čuvali vse kar smo si priborili, zato ne smemo zanemarjati nalog družbene samožaščite ter ljudske obrambe, pri tem pa ne pozabiti na boj za višjo produktivnost in za večjo proizvodnost v naših delovnih organizacijah!

Vsem članom kolektiva, bralcem »Aluminija« in ostalim prav lepo in prijetno praznovanje naših dveh praznikov in mnogo lepih dni, ko boste preživljali svoj zaslužen dopust.

F. Meško

Ob 30-letnem jubileju moškega pevskega zbora Kidričevo

(Nadaljevanje s 1. strani)

slenih. Tako so tudi delavci v Strnišču na Dravskem polju pri izgradnji naše tovarne aluminija vlagali vse svoje moči v ta železo-betonski gigant! Ob udarniškem delu, ki je sledilo rednemu delu dopoldne, se je močno čutila potreba tudi po duševni hrani. Cisto spontano je vznikla želja ob prepevanju borbenih in udarniških pesmi, da bi se organizirano vadila ta naša prelepa slovenska pesem

Nekega večera leta 1948 so to najbolj zagreti ljubitelji petja tudi uresničili. Zbrali so se in določili, da jih vodi tov. Potočnik upravitelj vajeniške industrijske šole

Led je bil prebit in okrog te peščice pionirjev petja se je začelo zbirati vse več in več pevcev. Formirajo se tudi druge oblike kulturnega delovanja in se organizacijsko povežejo v SKVD Strnišče.

Pevski zbor prevzame tov. Vaupotič Maks, ki se posveti zborovskemu petju kot pravi entuzijast saj nagovori celo svoja dva brata izvrstna pevca, ki sta prihajala s kolesi celo iz oddaljenega Vidma na vaje in nastope ter pomagala delavcem iz Strnišča pri kulturnem poslanstvu.

Zbor je imel svoj prvi javni nastop izven domačega kraja na Gomili v Slovenskih goricah leta 1951. Sodeloval pa je redno na okrajnih gospodarskih razstavah v Ptujju.

Tako, kakor se je vso družabno in kulturno življenje v takratni dobi odvijalo le v okviru sindikalne organizacije je tudi naš zbor je bil predvsem podpiran moralno in materialno od sindikata, tovarne in vodstva iste, ki je zmeraj imelo razumevanje, za vse oblike dejavnosti na področju kulture.

Ta podpora je še danes močna, čeravno obstoji cela vrsta činiteljev, ki kulturno dejavnost združujejo in usmerjajo in ne vemo če bi sploh lahko egistirala, če ne bi bilo kolektivna tovarne in njenega vodstva ter njihove pomoči. S službeno premetitvijo tov. Vaupotiča iz Strnišča ostane zbor za nekaj časa brez strokovnega vodstva, vendar ne za dolgo. V tistem letu se namreč zaposli na naši šoli mlad učitelj Branko Rajšter, ki z izredno voljo ter ljubeznijo do vokalnega poustvarjanja prevzame le-

ta 1952 zbor in začne s sistematsko vzgojo mladih, kakor tudi starih pevcev ter kmalu zraste, kot to pravi sam čvrst korpus pevcev po številu 45, ki se je od začetnih nastopov na proslavah prebil do stopnje, ko je samostojno koncertiral. Trdi on sam še danes, ko je že priznani pevovodja v naši republiki in vodi vrsto prominentnih zborov, da je bil takratni repertoar zbora za pevce amaterje obsežen in zelo zahteven. Kako je bilo mogoče to doseči če ne z vztrajnim delom, veliko zavzetostjo in pristnim pevskim idealizmom tako pevcev kot pevovodja. Pod vodstvom tov. Raj-

še običajno v življenju večje ali manjše pretresne vzpone in padce toda popolnoma ni nikoli prenehal delovati. Dokaz za to, da še zmeraj vrši kulturno poslanstvo je nocojšnji koncert.

Po odhodu tov. Rajšterja je sicer prišlo do krize v zboru, nekaj pevcev starejših, se je poslovilo od petja. Nekaj se jih je odselilo iz Kidričevega, nekaj jih je pa obupalo z ozirom na malo številnost. No po zaslugi nekoliko bolj zagriženih entuzijastov, omeniti moram najvidnejšga med njimi Edija Ferenciča, ki ga pa na žalost ni danes med nami,

speli povečati zbor in sicer s tovariši iz Kungote, ki pridno in redno sodelujejo v zboru ves čas, kakor tudi nekoliko tovarišev iz drugih kolektivov iz Ptujja.

Po zaslugi izredne prizadevnosti tov. Kranjčana se zbor ponovno začne pojavljati najprej doma na vseh svečanostih in prireditvah pozneje pa tudi v krajih kjer žive naši delavci v občini. S sodelovanjem folklorne skupine DPD prireja že samostojne koncerte. Nastopi tudi z zbori iz severovzhodne Slovenije na 100-letnici slov. tabora v Ljutomeru. Redno vsako leto na pri-

gostje znanega moškega zbora »KRŽKOVSKY« iz tovarne »Tesla Karlin«. O tem dogodku je zapisal pevovodja Kranjčan med ostalim tudi: (citiram:)

»Nepozabno doživetje je koncert v Vaclavski Zahradci pod mogočnimi Hradčani v Pragi. Tam smo imeli najbolj izobraženo publiko kar sem jaz dirigiral v Kidričevem in ormoškem zboru. Po izbiri programa so takoj doumeli, kaj jim želimo povedati (zapeli smo arije iz oper Nabuko in Lombardi D. Verdija). Takrat sem najbolj občutil kako močan je medij glasbe in kako globoko se lahko na svojstvenem glasbenem načinu izpove narod — narodu. Publika enostavno ni odšla iz prireditvenega prostora. Po dolgem prisrčnem slovesu, ki se je meni osebno zdel že nekoliko žalosten, so nas gostitelji pričakali na ulici. Vsak se je hotel pogovarjati, z vsakim. Izmenjali smo si naslove in zaželeli na svideenje. To snidenje smo dolgo čakali, vendar dočakali. Takrat nisem več vodil zbora v Kidričevem. Zbor »KRŽKOVSKY« iz Prage pa je gostoval v Ptujju, Ormožu, in Kidričevem.« (Konec citata)

Kot vidimo iz prejšnjega citata tov. Kranjčana se je tudi on moral posloviti od zbora, je že pač tako. Da bo težav še več je tudi nekaj pevcev odšlo. Zbor je zopet zapadel v krizo. Po pridobitvi novega pevovodje tov. Ladislava Pulka, ki vam bo danes predstavil svoj zbor, smo ponovno začeli z vajami. Ni bilo lahko, zborovodja je v svojem nagovoru v almanahu lani sam dejal, da pevski zbor, ki menja zborovodjo, gotovo zapade za nekaj časa v stagnacijo ali celo v krizo. Tega pravi se je zavedal tudi on ko je prevzel moški zbor v Kidričevem. Z izrazitim potrpljenjem in kakovostnim pedagoškim, bi lahko bi lahko za h um um celo trdil garaškim delom je uspelo mlademu pevovodji ustvariti ponovno pogoje za nastopanje doma in drugod.

Zbor nadaljuje svojo pot tako kot nekoč morebiti še celo bolje in se zopet napoti na gostovanje z DPD »SVOBODA« iz Ptujja. Tamburaški orkester in folklorna ponovno gostuje na Čehoslovaškem na povabilo društva »Tesla Karlin.« Tudi pri zamejskih

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pevski zbor DPD »Svoboda« Kidričevo po prejemu Galusovih značk. Foto: K. Zorec

šterja dosega zbor vidne uspehe in tudi žanje lepa priznanja tako na tekmovanjih kot na gostovanjih.

Med najvidnejše sodijo nastop v novem delavskem domu v Trbovljah in pa več dnevna turneja na avtomobilski cesti Ljubljana Zagreb v izgradnji, kjer je zbor prirejal koncerte za brigadirje. Leta 1952 je bilo ustanovljeno PDS »SVOBODA« katerega jedro je bil zraven dramske sekcije tudi moški zbor, nekaj časa tudi mešani in celo ženski zbor. Od tega leta naprej se tudi bolj načrtno začne delovanje vseh kulturnih zvrsti in oblik rekreiranja delavcev in občanov s pomočjo občinskih, oz. okrajnih vodstev iz Ptujja. Zbor je doživljal tako, kot je to

ker je preminil in se mu s tega mesta javno zahvalim ter naj v miru počiva, slava njegovemu spominu.

Ti tovariši so nagovorili na novo sprejetega kapelnika godbe na pihala Alojza Kranjčana, da bi prevzel vodenje pevskega zbora. In tako so se ponovno začele vaje. Ni nam sicer uspelo več zbrati nikoli toliko pevcev kot prej vendar klonilo se ni. Poiskusili smo ustanoviti pevski zbor dravskega polja. V ta namen smo povabili pevce iz Kungote, Gerečje vasi in Apač k sodelovanju. Ni nam uspelo, mislim še danes, da bi to bilo koristno in bomo morili v tej smeri še nadaljevati z akcijo. Od takrat naprej smo pa vendarle u-

reditvah v okviru tedna Bratstva in prijateljstva pobratenih sosednih občin Hrvatske in Slovenije. Nastopa na revijah v Ormožu, Ptujju in tekmovanju v Mariboru. V okviru delavskega sindikalnega povezovanja z avstrijskimi sindikati med Leobnom in Ptujem gostuje zbor dvakrat v Lobnu, oz. v železarskem središču in žanje lepe uspehe nakar gosti tudi njih v Kidričevem.

Za naše delavske pojme in stopnjo razvitosti našega kulturnega delovanja si pa štejem za največji uspeh v zgodovini zborovskega petja v Kidričevem nastop v Pragi. Nastopili smo združeni s pevskim zborom iz Ormoža (mešanim in našo folkloro. Bilj smo

AKCIJE SINDIKATA ZA ZMANJŠANJE NADURNEGA DELA

Predsedstvo sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je razpravljalo o pojavu nadurnega in dopolnilnega dela v gospodarstvu in negospodarstvu in ugotovilo, da to povzroča nezaželjene družbene in ekonomske posledice.

Nakazan je podatek, da v državi dela najmanj 10% zaposlenih nadurno delo, na osnovi česar je bilo v letu 1977 izplačano okrog 4,5 milijarde din. Na druga strani se bavi z dopolnilnim delom okrog 5% zaposlenih delavcev, za kar je bilo v lanskem letu izplačano preko 12 milijard din.

Ker je nadurno delo najbolj karakteristično za razvite republike in se v teh opazi največji primanjkljaj posebej še strokovnih kadrov, je osnovna naloga sindikatov pravilno usmerjanje kadrovske politike v organizacijah združenega dela.

V mnogih primerih poverjajo važna dela delavcem izven OZD, na osnovi česar je bilo lani izplačano 4% mesečnih dohodkov državi.

Na osnovi takih in sličnih pojavov bi naj akcija sindikatov bila usmerjena predvsem na to, da za dela, za katera je priznan beneficiran delovni staž, ne

otežkočanje reševanja problema zaposlovanja novih delavcev in strokovnih kadrov, kakor tudi odgovarjajoče in ustrezno zaposlovanje že zaposlenih delavcev v OZD.

Tudi pri nas imamo probleme zaposlovanja delovnih invalidov. Ta problem bi morali reševati bolj uspešno na ta način, da bi uvedli skrajšane izmene po 4 ure dela z enakimi osebnimi dohodki, kot če bi se delalo 8 ur.

Glede na to je nujno potrebna dolgoročna orientacija planiranja za definitivno preprečevanje nadurnega dela z doslednim dogovarjanjem in uporabo sistema delitve osebnih dohodkov po rezultatih dela.

Sindikati morajo analizirati vzroke, potrebe in posledice nadurnega dela v vsaki OZD konkretno ter predlagati ustrezne ukrepe organom upravljanja, ker so pogoji v različnih organizacijah ali grupacijah industrije različni in so tudi vzroki kot posledice za posamezne organizacije specifične.

I. T.

koristimo nadurnega dela. Zavzeti bi se bilo potrebno za skrajšanje delovnega časa pri delih s težjimi pogoji, dela, namesto, da se širijo zahteve za priznavanje beneficiranega delovnega časa.

Za vse to moramo iskati rešitve v boljši organizaciji dela in prerazporeditvi delovnega časa.

Posledice prevelikega koriščenja nadurnega dela so

Jeseni poskusna uvedba premakljivega delovnega časa

(Nadaljevanje s 3. strani)

Organiziranje dela v TOZD oz. sektorjih

Da bo delo vseh delavcev v TGA potekalo nemoteno je seveda pred poskusno uvedbo potrebno opraviti določene organizacijske priprave. Potrebno bo uvesti dežurstvo v vseh službah, kjer mora biti delavec prisoten ob določenih urah oz. dnevih (kadrovska služba, oddelek za obratovanje OD ...), da ne bo ovirano delo drugih delavcev oz. TOZD. V primeru najnižih nalog bo lahko vodja službe oziroma sektorja uvedel za nekatera dela delovni čas od 7. do 15. ure.) Delavec bo lahko koristil premakljivi delovni čas šele takrat, ko bo opravil vse svoje naloge. Potrebno bo tudi izboljšati sistem dogovarjanja med sodelavci ter tudi določati roke, v katerih morajo biti naloge končane.

Poskusna uvedba

Premakljivi delovni čas bomo verjetno poskusno uvedli v TOZD promet in DSSS, kjer so se delavci na zborih že odločili za poskusno uvedbo. V času poskusne uvedbe bomo aktivno spremljali delo ter ugotavljali prednosti in slabosti. Poskusna uvedba bi se naj predvidoma začela jeseni (septembra oz. oktobra) 1978 ter bi naj

trajala 6 mesecev.

Naloge, ki jih je potrebno še opraviti pred poskusno uvedbo premakljivega delovnega časa:

- nabava in montaža žigosnih ur
- predlog delavskim svetom in zborom delovnih ljudi, da sprejmejo sklep o poskusni uvedbi delovnega časa
- sklepi delavskih svetov in zborov o poskusni uvedbi premakljivega delovnega časa v TOZD in DSSS
- izvrševanje delavcem, ki opravljajo administrativne naloge evidentiranja prisotnosti na delu
- informacija vsem delavcem o poskusni uvedbi premakljivega delovnega časa in novega načina prisotnosti na delu
- inštrukcije in informacije delavcem po službah, obratih in sektorjih o načinu evidentiranja prisotnosti na delu
- poskusna uvedba

Po analizi rezultatov oz. posledic uvedbe, ki jo bodo izvedle strokovne komisije in službe v TOZD ter DSSS, bomo izvedli anketo med delavci TGA o premakljivem delovnem času. Mnenje večine delavcev v TOZD bo tudi predstavljalo osnovo za odločitev o stalni uvedbi nove oblike delovnega časa v TGA.

B. Glazer

Ob 30-letnem jubileju moškega pevskega zbora Kidričevo

(Nadaljevanje s 4. strani)

slovincih v Globasnici in Pliberku zapoje prelepo slovensko pesem ter na številnih drugih nastopih doma in po Sloveniji. Lani pa tudi na slovenskem taboru pevskega zbora v Stični. Vsako leto se udeležijo občinske revije zborovskega petja. Se in še bi lahko naštevali, saj je bilo nastopov v zadnjem času res veliko, so pa nam vsem bolj v spominu, zato sem se bolj podrobno zadržal na daljnji preteklosti. Omentni še moram le dejstvo, da ni mala odgovornost tudi pred zborom obljuba, da bo sodeloval pri vseh pogrebnih svečanostih preminulih članov kolektiva in se tako dostojno poslovil od sodelavcev. Za vse te tisoče ur požrtvovalnega dela na vajah in na nastopih za to nesebično samoopovedovanje pevcev in pevovodij, vsem prav lepa hvala, hvala za vse prijetne

urice ob poslušanju prelepe domače pesmi, hvala za to, da ste ponesli slovensko pesem čez mejo! hvala za pomoč pri obujanju in utrjevanju nacionalne zavesti zamejskih Slovencev naših bratov in prijateljev — pesem družini narode — to parolo ste opravičili s svojimi nastopi v tujini. Prav posebej pa še hvala vsem činiteljem, ki so karkoli pomagali pri življenju tega zbora ali moralno ali materialno. Hvala vsem društvom s katerimi smo sodelovali, še prav posebej pa DPD »SVOBODA« Ptuj, Majšerk in Ormož ter kul. društvu iz Globasnice in našim društvom v kraj. skup. Apače, Kungota in vsem ostalim.

Gotovo pa gre veliko priznanje celotnemu kolektivu, ki je imel zmeraj veliko zaupanje v svoj zbor in veliko razumevanje za to vrst kulturne dejavnosti. Še posebej lepa hvala

sindikatu TGA in pa vsem direktorjem, ki so nas vedno podpirali in imeli veliko poslušala za vse naše težave v teh 30-ih letih. Hvala za vsa pomoč občinskim forumom ZKO Ptuj in kulturni skupnosti za strokovno pomoč in pa seveda finančno, brez katere tudi ne bi mogli uspešno delovati vsa leta. Hvala za omogočitev izdaje almanaha ob 25-letnici »SVOBOLANI, kakor tudi za omogočitev današnjega koncerta in jubileja ob 30-letnici delovanja zbora, ko bodo prejeli zaslužni in dolgoletni pevci Galusova odličja in to od zlatoga do bronastega, kar jim od srca čestitam samo z eno željo, da bi se še v naprej bili tako zavzeti in zvesti ambasadorji lepega petja, petja kot smo rekli, ki družijo narode ne glede na poreklo in ki ne pozna meja. Pesem ki nas plemeniti in sprošča ob teh naporih

pri delu in življenju, ki je vsak dan vse bolj nape-to.

Na koncu bi se še enkrat zahvalil. Prav posebno vsem bivšim pevcem, ki so kdajkoli nastopali v tem zboru in vsem pevovodjem, tem sestavi pa želim še obilo uspehov.

Po končanem govoru je zbor pod vodstvom Ladislava Pulka zapel devet pesmi. Po prvem delu, ki je bil sestavljen iz umetnih pesmi je v odmoru predstavnik ZKOS tov. Tone Latrič po krajšem govoru podelil Galusova priznanja.

Tako so dobili za neprekinjeno aktivno delo pri zboru nad 25 let zlato priznanje: Franc Vreže, Slavko Mijan, Jože Vidovič, Stanko Gošljevič in Rudi Mislovič. Za 15-25 let oz. srebrno priznanje: Danilo Mihelič, Andrej Gornik, Franc Savec, Stefan Dobnik in Ladislav Pulko.

Za 5-15 let bronasto priznanje: Ernest Dobrajc, Jože Huzjan, Janko Hostnik, Anton Slešič, Vili Turk, Anton Dobnik, Stefan Fuks in Ludvik Gajski.

Za dolgoletno sodelovanje je zbor dobil tudi spominska darila od predstavnikov društev, ki so bili prisotni.

Zopet je iz moških grl zadonela pesem, tokrat naša lepa narodna slovenska pesem.

»Smo le amaterji«, je v imenu pevskega zbora dejal tov. Marjan Šneberger občinstvu, ki je poskrbel za povezovanje programa, in ne vemo koliko odstopamo od najboljših, zato nas ne ocenjujte po tem, želimo le, da naša slovenska pesem pri nas ne ugasne, naj nas spremlja od zibelke do groba.

Takih koncertov si želimo še več, želimo pa, da bi nam v bodoče prisluhnilo v večjem številu.

Maks Jabložnik
Jože Huzjan

Počitniško naselje „Bučanje“ v Nerezinah na Lošinju

Oktober lani je delavski svet TGA, po poprejšnjem soglasju vseh delavskih svetov TOZD sprejel sklep, ki je v skladu s srednjeročnim planom razvoja, da se zgradi več objektov za oddih in rekreacijo naših delavcev in odobrijo za ta namen sredsta.

Eden od sprejetih sklepov je bil tudi nakup 18 ležišč v vikend hišicah v počitniškem naselju Nerezine na Lošinju, ki ga gradi počitniška skupnost Krško. V skladu z ZZD se je počitniška skupnost reorganizirala v SIS za oddih in rekreacijo Krško, kateri smo tudi pristopili.

V letošnji sezoni bomo dobili 16 ležišč, to je 4 vikend hišice, 2 ležišči pa v paviljonskih zgradbah, ki bodo zgrajene drugo leto.

Kot delegat SIS sem se 20. 5. udeležila 1. zasedanja skupščine v Nerezinah, kjer smo dobili informacijo o dosedanjem poslovanju skupnosti in o gradnji tega naselja.

Letos je bilo izredno povpraševanje članov skupnosti (to so različne OZD iz vse Slovenije) za nakup vikend hišic — naročenih je 80 objektov. Rok vplačila za vikend hišice je bil 15. marec in po vrstnem redu sprejetih vplačil se bodo prodajale zgrajene vikend hišice. Naša delovna organizacija je po vrstem redu na 30., 31., 32., 33. mestu. Vendar pa še danes ne vemo ali bodo hišice vseljive do 1. julija kot je bilo načrtovano ali do 15. julija oziroma še kasneje.

Gradbeni odbor, ki vodi gradnjo počitniškega naselja v Nerezinah se je soočil s težavami že pri izdaji gradbenega dovoljenja. Le tega so dobili šele

konec aprila, ker se je zataknilo pri soglasju za izpust v morje. Kljub začetnim težavam je izgradnja hišic v teku, čeprav tu-

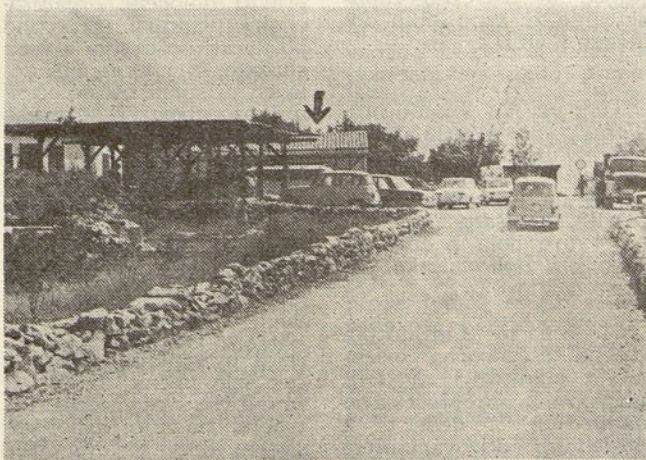
menta, drugič opeke, strešnikov itd. Verjetno bomo ob branju teh vrstic vsi pritrtilno pomikali z glavo, saj imajo tisti, ki gra-

kovne službe SIS se neizmerno trudijo da bi odpravili vse težave, ekipa gradi od jutra do večera, tako, da lahko upamo, da bodo hišice na obojestransko željo vseljive vsaj do 11. julija, ko so prijavljeni prvi člani našega kolektiva.

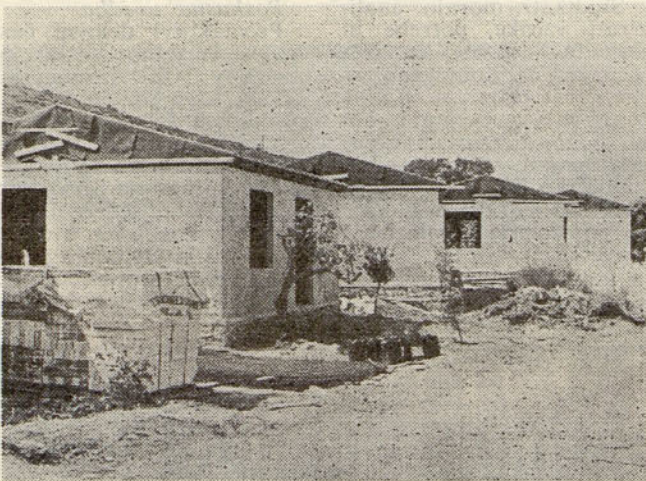
tako, da ima vsaka vrsta hišic pogled na morje. Del naselja, ki je bil zgrajen lani ima tudi že lepo urejeno okolico, posajeno drevje, okrasno grmičevje, vhodi v vikend hišice pa so zaščiteni s senčnicami.

Okolica naših hišic bo seveda letos še neurejena, kajti tik pred vselitvijo bo tam še gradbišče. Po sezoni bomo uredili okolico, postavili senčnico — z organizirano delovno akcijo.

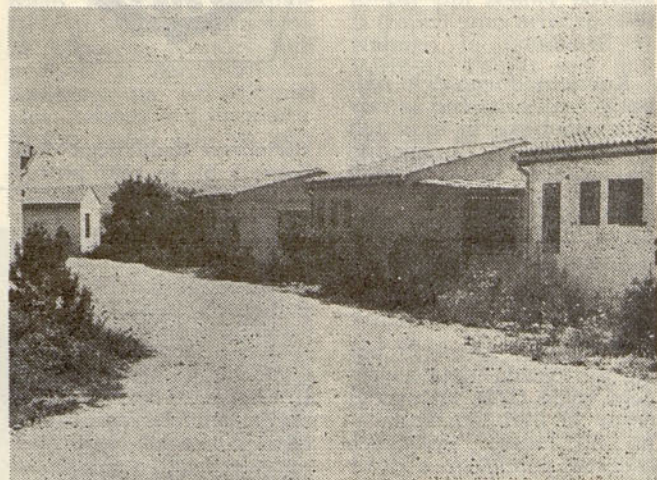
Letošnji dopustniki v Nerezinah bodo torej pozabili na neurejeno okolico

Vhod v počitniško naselje z recepcijo (označena z puščico)

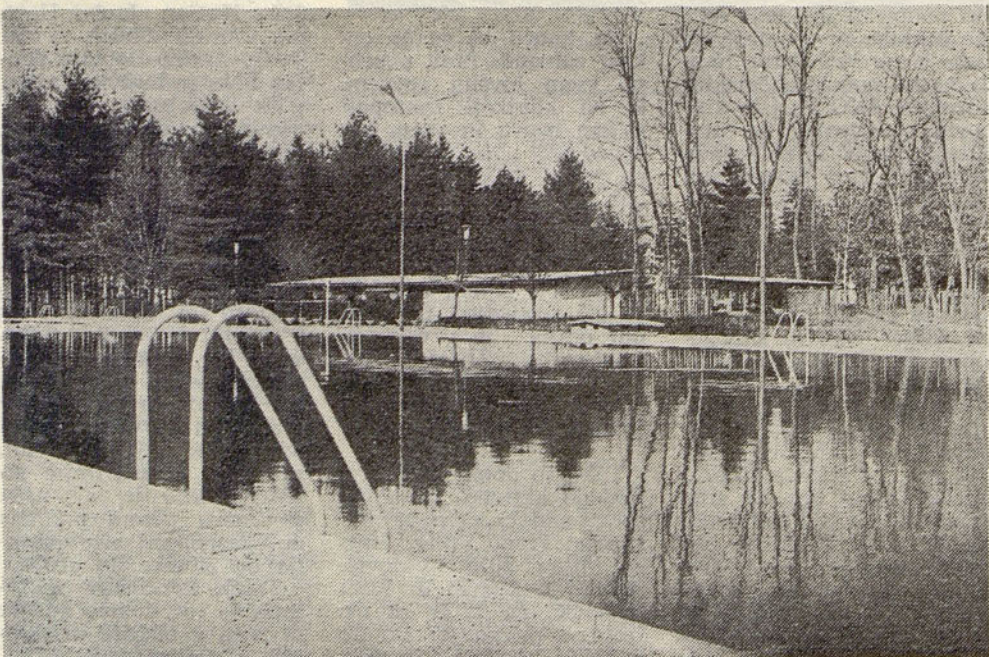
Izgradnja naših vikend hišic

Tako bodo izgledale hišice, ko bodo gotove

Del plaže

Letno kopaljšče v Kidričevem čaka na kopalce. Foto: K. Zorec

di sedaj ne gre vse gladko.

Takorekoč vsakodnevno nastajajo kritične težave. Enkrat ni možno dobiti ce-

dijo lastne hišice podobne težave, drugi pa poslušamo tarnanje sodelavcev in prijateljev o pomanjkanju gradbenega materiala. Gradbeni odbor in stro-

ke drage do Brestove, kjer vozi trajekt na otok Cres. Potem se peljemo po lepi asfaltirani cesti čez otok Cres do otoka Lošinja, ki ju povezuje most. Prva vasica na otoku Lošinju so Nerezine, kjer je naše naselje Bučanje. Tik za Nerezinami nas velika tabla opozori, da moramo zaviti levo in pridemo do vhoda v naselje, kjer je recepcija.

Lokacija počitniškega naselja je čudovita. Naselje se razprostira ob zalivu, na terenu, ki se vzpenja od morja proti cesti,

in uživali v kopanju, rekreaciji in v prostorih lepo urejenih vikend hišicah. Hišica ima dve spalnici, dnevno sobo s kuhinjo in sanitarije. Upam, da se strinjate z mano, da je to za dopust pravo razkošje.

Z nakupom v Nerezinah smo tako uresničili en del programa izgradnje objektov za oddih delavcev, želimo pa, da bi se tudi ostali načrti uresničevali po planu.

Alenka Gorup

★ ★ REPUBLIŠKO PRIZNANJE KOLLEKTIVU ★ ★

OORK Ptuj je ob mednarodnem prazniku RK in prazniku krvodajalstva 4. juniju organiziral proslavo na kateri so bila podeljena priznanja kolektivom in aktivistom RK na območju občine Ptuj. To priznanje je dobil tudi kolektiv TGA Kidričevo za izredno sodelovanje pri humanizaciji človeštva oziroma pomoči pri krvodajalstvu v kolektivu za potrebe bolnice Ptuj. Kolektiv TGA Kidričevo je eden izmed prvih, kateri je v svoje samoupravne akte vnesel aktivnost na humanitarnem področju. Kolikor je to dobra odločitev delavcev iz našega kolektiva se vidi iz uspehov, ki jih imamo na področju krvodajalstva. Seveda naš priznanje, kaero je bilo podeljeno kolektivu obvezuje, da se še v naprej zalagamo, da nam bo tovarništvo, pomoč v sili in človeška so-

lidarnost na največji ravni.

Priznanje kolektiva so dobili tudi štirje aktivisti, katere smo povprašali, kaj jim pomenijo priznanja za nadaljnje delo.

Milan Slavinec — Elektro vzdrževanje — nam je dejal: »Priznanje katerega sem dobil je priznanje vsem krvodajalcem, seveda pa obveznost za nadaljnje delo pri aktivni krvodajalcev v TGA kakor tudi kot aktivni krvodajalec.«

Bojan Stanič — Strojno vzdrževanje — nam je povedal: »Sem krvodajalec z več kot 30 odvzemi krvi, nikoli mi ni prišlo na misel komu sem dal kri, vedno imam v mislih, da bo kri katero dajem ohranila človeško življenje.«

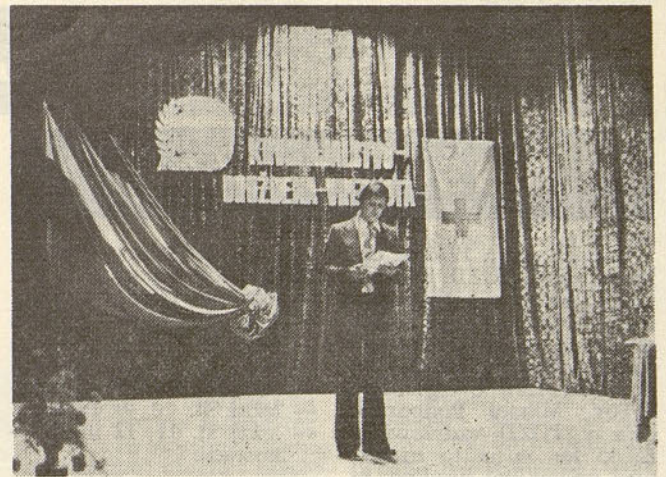
Stanko Zupanič — vzdrževanje avtomacije — nam

je povedal: »Priznanje je vedno podeljeno za minulo delo in spodbuda za nadaljnje delo. Moram povedati, da sem kot aktivist vedno občutil, da je sindikat res dobro prisluhnil težavam aktiva in nam omogočil, da smo tako dobro organizirani.«

Borut Srečkovič — TOZD aluminij — nam je povedal: »Sem predsednik aktiva, pravo veselje mi je delo v takšni organizaciji, saj so tu vključeni delavci, katerih naloga je, da pomagajo s svojim dejanjem pri tovarništvu do sočloveka.«

Rad bi se tokrat zahvalil vsem krvodajalcem, obenem pa pozivam vse člane kolektiva TGA, naj se vključijo v naš aktiv v katerem prevladuje tovarništvo med delavci.

Z. S.

Slavnostni govornik je bil Franc Lačen

Milan Slavinec je prejel zlati znak RK Slovenije

Bojan Stanič je prejel srebrni znak

Borut Srečkovič je prejel srebrni znak RK Slovenije

ODGOVORNOST IN DISCIPLINA

Odgovornost in disciplina — to sta brez dvoma pojma, ki ju vsi zelo dobro poznamo, vendar pa je vprašanje kako ju tudi v praksi izvajamo. Nič ni novega, če povdarim, da so odgovornost ter disciplino poznali že v začetku naše ere in, da je pač takrat vsak po svoje moral biti nekomu za nekaj odgovoren in tudi poslušati je še moral nekoga. To obstaja tudi v današnjih dneh po celem svetu, vendar z vprašanjem kako to tudi izvajamo? Kako drugod ne vem čeprav mislim, da mnogo bolj kot je

Naše odgovornosti so razdeljene pač na področja na katerih kdo dela in za le-te mora tudi odgovarjati. Nezaslišano pa je, če nadrejeni odredi določeno delo svojemu podrejenemu ter ga le-ta na vse mogoče načine žali, ga izigrava in ne nazadnje se mnogokrat vede prosto rečeno prostaško. Tega mu prav gotovo nekoč pri nas pa danes v mnogih zahodnih (pa tudi v vzdolnih) državah niti na misel ne bi prišlo, ker smo takrat odgovornost ter disciplino tretirali drugače, kot je to sedaj, ko

in naloge, ki jih preko svojih podrejenih s skupnimi močmi le morajo izvesti ter opraviti, kot narekujejo naši SS, pravilniki in končno naša etika do nadrejenih in tudi obratno. Koliko bi lahko naše proizvodne naprave bile bolj urejene, koliko bi lahko več napravili, če bi omenjena dva faktorja upoštevali tako ko bi ista morali. Zato smatram, da bo v tej smeri potreben krepek ter odgovornejši in tudi ostrejši korak naprej, podvzeti se bodo morali ukrepi (pri čemer mislim na novo skupno komisijo za izrekanje vzgojnih ukrepov ali disciplinsko komisijo kot jo imenujemo, saj v mnogih primerih ni več mogoče tako naprej.

Spoštovanje in odnosi med nadrejenimi in podrejenimi so bili in bodo vedno tudi v bodoče ostali steber na katerih sloni vsa ostala dejavnost tako v proizvodnem procesu kot tudi v samem družbenopolitičnem delu v DO in KS kjer živimo. Upam, da se bodo naši odnosi le bolj utrdili in prišli v tiste okvire pravic in dolžnosti, ki smo jih prav vsi dolžni spoštovati in izvajati. Kdo krši odgovornost in ne izvaja discipline pa se naj sam zamisli in se odloči za tisto kar oz. čemur pravimo red, disciplina, odgovornost ter seveda tovarništvo!

F. M.

**Bodi odvisen
od zaščite,
ne od sreče!**

to pri nas, zato želim v tem sestavku povdariti na kratko le dve moji osnovni misli o odgovornosti ter disciplini, kateri sta menda že lep čas pozabljeni, da ne govorim o nemogočih izpadih na raznih sejah DS ter zborih delavcev, kjer so nekateri že docela pozabili, da je tudi v delovni organizaciji določen red, ki se ga moramo vsi tudi dosledno pridržavati.

mnogi mislijo, da je sistem samoupravljanja tisti, ki vsakomur dovoljuje, da dela po svoje in da ni nič nikomur odgovoren.

Poglejmo malce okrog sebe, kakšen je naš odnos do naših proizvodnih naprav, do naših delovnih prostorov ter ne nazadnje do naših predpostavljanih, ki imajo brez dvoma določeno odgovornost

Naši inovatorji

Dne 22. maja 1978 je delavski svet TOZD TG potrdil tehnično izboljšavo št. 94 avtorja Mihaela Podgorška z naslovom »Zamenjava drsnega ležaja na polžu za transport glinice«.

Tov. Mihael Podgoršek dela v TOZD vzdrževanje že 15 let in je to njegov prvi prijavljeni predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo. Sam predlog se nanaša na spremembo materiala ležajnih skodelic, in sicer zamenjave litoželeznih z lesenimi skodelicami.

Za realizacijo predloga je bil potreben poizkus, kateri se je izvedel na vhodnem zgornjem polžu v skladišču glinice z raz-

ličnimi lesenimi skodelicami, in sicer:

- ležaj št. 1 in 2 — trn
- ležaj št. 3 in 4 — smreka
- ležaj št. 5, 6 in 7 — bukev
- ležaj št. 8 in 9 — jesen
- ležaj št. 10 — bukev
- ležaj št. 11, 12 in 13 — kostanj.

Po 70-dnevnem obratovanju je bil ležaj št. 12 popolnoma obrabljen, ker je bila gred polža poškodovana, medtem ko so bili vsi ostali ležaji ne glede na vrsto lesa obrabljeni 75 odst.

Ob primerjavi stroškov vzdrževanja za transportne požje, ki imajo vgrajene ležaje ϕ 90 je bilo ugo-

tovljeno, da bo prihranek znašal v prvem letu din 265.486,80, kateremu bo potrebno še prišteti prihranek, iz manjše porabe vmesnih komadov pri polžu, ko bo TOZD vzdrževanje podala podatke o prihranku. Na osnovi prihranka in 46. člena pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih, ki pravi, da se osnova poveča za 10 odst., če je izumitelj zaposlen na delovnem mestu, za katerega se zahteva strokovna usposobljenost kvalificiranega delavca, je bila izračunana avtorska odškodnina 17.631,42 din, kateri se bo pa še prištela odškodnina iz naslova prihrankov na vmesnih komadih.

Prihranek za tehnično izboljšavo v drugem in tretjem letu izkoriščanja

Mihael Podgoršek

pa se bo izračunala po dejanskih stroških vzdrževanja v letu 1979 in 1980, nakar se bo izračunala in

izplačala avtorska odškodnina po zaključnem računu za vsako leto.

P.B.

Naši inovatorji

Delavski svet TOZD vzdrževanje je dne 18. maja 1978 potrdil tehnično izboljšavo na varilnem generatorju ELIN GS 1000 št. 95, avtorja Janka Pala.

Tov. Janko Pal dela v TOZD vzdrževanje že 28 let in je to njegov prvi prijavljeni predlog, ki se uporablja v TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Bistvo predloga je v tem, da se je vgradil v vzbujevalni tokokrog agregata ločilni transformator, kateri galvanjsko loči napetost statorskega navitja pogonskega elektromotorja od

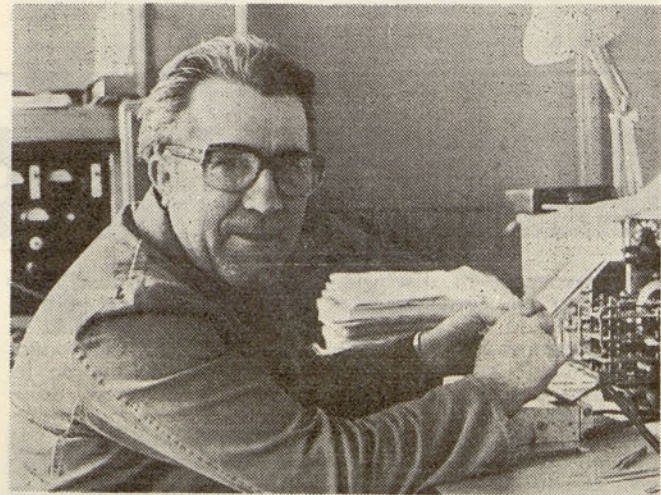
usmernika za vzbujanje generatorja.

Pri takšnem vzbujevalnem vezju in takšni konstrukciji kontaktorja s tako malim razmakom med delovnimi in mirujočimi kontakti je že prišlo do preboja petkrat in s tem do uničenja kontaktorja, diod oz. usmernika in vsega krmilnega vezja. Z okvaro tega stroja je bilo potrebno spremeniti celotno tehnologijo varjenja ter formirati izmene, kar je bilo zelo težavno. Ta preboj se je pojavljal predvsem pri varjenju na pečeh vrste 500 — 800 v elektrolizi B

in 100 ter 400 vrste v elektrolizi A, kjer je potencial enosmerne napetosti največji. Od vgraditve ločilnega transformatorja v mesecu marcu leta 1977 pa do danes še ni prišlo do preboja, čeprav so varili Fetračnice na pečeh, kjer je potencial enosmerne napetosti največji.

Tako je avtor predloga št. 95 Janko Pal prihranil za TGA »Boris Kidrič« Kidričevo 112.386,84 din v prvem letu izkoriščanja njegove tehnične izboljšave, ki je za 6.493,86 din manjši, kot je planirani znesek za naslednji dve leti, ker predstavlja din 6.493,86 strošek izdelave ločilnega transformatorja.

Po pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih pripa-

Janko Pal

da avtorju odškodnina, in sicer v prvem letu din 9.894,05, v drugem in tretjem letu pa po 9.894,05 din.

P.B.

Množična inventivna dejavnost v podravski regiji

Akcijski odbor za inovacije pri medobčinskem odboru za Podravje, je bil ustanovljen z namenom, da aktivira inovacijske procese v naši regiji. V prvem obdobju smo se predvsem ukvarjali z ugotavljanjem obstoječega stanja. Ugotovili smo, da naše OZD vlagajo premala sredstva v inovacijske procese, katere sestavni del je tudi raziskovalna dejavnost. Še slabše je stanje na področju množičnosti inventivne dejavnosti (MID), pri kateri niso potrebna praktično nikakršna vlaganja, gospodarske

koristi pa so velike. Za uspešno MID v naše TOZD je predvsem potrebno nekaj dobre volje, zavest, da opravljamo koristno delo in poznavanje pravil pri obravnavi predlogov in način nagrajevanja. Iz izkušenj v raznih OZD ugotavljamo, da lahko za ustvarjanje klime za množično inventivno dejavnost največ stori ravno njen individualni poslovodni organ, t. j. v največ primerih direktor. Prav pri tem smo ugotovili, da so na področju MID najbolj aktivne tiste OZD, v katerih direktorji to dejavnost tudi dejansko

pospešujejo. Ugotovili smo tudi, da večina direktorjev ne uvaja MID v svojih OZD zaradi tega, da od tega ni bistvene gospodarske koristi ali da uvedba MID celo kvarno vpliva na medsebojne odnose v kolektivu. O gospodarski pomembnosti dejavnosti MID bomo govorili v tem sestavku na nekaj primerih iz tujih držav. Kar se pa tiče kvarjenja medsebojnih odnosov, pa kaže praksa ravno nasprotno: pravilno urejena MID lahko bistveno izboljša odnose v kolektivu.

Koristi iz MID so dvojne: prve so direkt-

ne, materialne koristi, ki se izražajo v zmanjšanju stroškov poslovanja; druge, sekundarne, so večkrat še bolj pomembne in jih materialno sploh ne moremo ovrednotiti: v kolektivu se pri večini delavcev pojavi želja po ustvarjanju in sodelovanju, ki se zrcali v povečani kvaliteti in kreativnosti. Tako so v razvitih deželah dosegli zavirljivo razen sodelovanja delavcev v inovacijskih procesih. To merimo s številom predlogov letno na 100 zaposlenih ali kar v % na zaposlene. Tako so se v poprečju v ZDA pribli-

žali številki 40 %, v NDR se približujejo 30 %, ZRN pa je sprejela najnaprednejši zakon na svetu, s katerim želijo pospešiti MID. Najpopolnejše podatke objavljajo ZDA. Tako zvedo, da je odstotek sodelujočih delavcev v MID različen v različnih panogah gospodarstva in podjetjih. V avtomobilski in letalski industriji je poprečje 32 % (n. pr. General Motors 84 %, Boeing Co 78 %, Ford Motor Co

(Nadalj. na 9. str.)

CIVILNA ZAŠČITA – mednarodnopravni status

V letošnjem letu je naš časopis »Aluminij« že objavil šestavke o civilni zaščiti. Tokrat želimo napisati nekaj o mednarodnopravnem statusu civilne zaščite. Obširnejše je ta tematika v reviji »Obramba in zaščita«, ki jo je pripravil polkovnik Branko Jovanović.

V drugi svetovni vojni je civilna zaščita odigrala pomembno vlogo pri zaščiti in reševanju prebivalstva. Občutila se je potreba, da je potrebno pripadnike civilne zaščite posebej opredeliti. To je bilo na nepopoln način urejeno že leta 1949 na ženevski konferenci o zaščiti civilnih oseb med vojno. Mednarodni komite rdečega križa je dobil nalogo naj deluje za ureditev pravne stanja pripadnikov civilne zaščite in njihovega delovanja, da bi uživali splošno zaščito mednarodnega prava kakor tudi ostalo civilno prebivalstvo, vendar pa opravlja svoje funkcije v vseh vojnih razmerah in tudi med bojnimi dejstvomani.

Pri proučevanju teh vprašanj mednarodnopravne zaščite civilne zaščite je sodelovalo več izvedencev iz evropskih in tudi drugih držav. Rezultat njihovega dela je dopolnilni protokol k Ženevski konvenciji civilnih oseb iz leta 1977.

S tem protokolom je prvič dano ustrezno mesto v mednarodnem pravu civilni zaščiti in je poudarjen njen nedvomni pomen. Takšen sklep je mogoče narediti, zlasti če upoštevamo, da so zajeta vsa bistvena vprašanja civilne zaščite, ki so pomembna za njeno ureditev v mednarodnem merilu. Ureditev

civilne zaščite v mednarodnem merilu vsekakor pomeni nadaljnji korak pri razvijanju in zagotavljanju zaščite civilnega prebivalstva v vojnih spopadih. Dokaj natančno so urejena take temeljna vprašanja:

- dana je definicija civilne zaščite v funkcionalnem in organizacijskem smislu; določeni so njeni glavni cilji, naloge in organizacija in s tem je opredeljen obseg uporabe mednarodne pravne zaščite na tem področju;

- določena je vsebina splošne zaščite, ki se po določbah protokola daje civilnim organizaci-

jam civilne zaščite, njihovemu osebju, ostalim civilistom, ki sodelujejo pri opravljanju nalog civilne zaščite, pa tudi zgradbam, materialu, zakloniščem in predmetom, ki se uporabljajo za namene civilne zaščite;

- posebej je urejeno vprašanje delovanja civilne zaščite na okupiranih ozemljih ter pravic in dolžnosti okupirajoče sile v zvezi s tem;

- predvidena je uporaba določb protokola tudi za civilne organizacije civilne zaščite nevtralnih ali drugih držav,

ki niso v vojskujoči se strani ter mednarodnih koordinacijskih organizacij;

- določeni so pogoji, pod katerimi preneha zaščita organizacij civilne zaščite, njihovega osebja, zgradb, zaklonišč in materialov;
- določeni so mednarodni znaki civilne zaščite ter način in postopki identifikacije civilne zaščite;

- predvideni so posebni pogoji zaščite pripadnikov oboroženih sil in vojaških enot, dodeljenih organizacijam civilne zaščite.

Izhodiščna osnova vseh teh določb je v tem, da bi za zagotovitev popolnejše zaščite civilnega prebivalstva omogočili neovirano delovanje civilne zaščite v vseh vojnih razmerah in s tem namenom zagotovili mednarodnopravno zaščito organizacijam, osebju in materialnim sredstvom civilne zaščite v vseh vojnih situacijah, kadar te sile in sredstva opravljajo določene humanitarne naloge. Samo v izrednih situacijah je mogoče takšno njihovo dejavnost začasno odložiti ali preprečiti.

Tokrat bi mogoče še nekaj napisali o razpravnih kaj napisali o razpoznavnih znakih, ki jih imamo pri nas in kot so določeni v protokolu, kdaj drugi pa še o drugih elementih glavnih nalog civilne zaščite.

Eden izmed pomembnih pogojev za zagotovitev zaščite organizacij civilne zaščite, njihovega osebja, stavb, zaklonišč in materialov je njihova identifikacija.

Po protokolu je podana možnost in priporočilo, da imajo pripadniki civilne zaščite osebno izkaznico osebja in mednarodni razpoznavni znak civilne zaščite, prav tako pa tudi uporabo ustreznih razpoznavnih signalov, ki bi rabili za identifikacijo.

Protokol tudi priporoča vojskujočima se stranema, da zaradi popolnejše zagotovitve zaščite sprejmeta in uporabita takšne metode in postopke, ki bi omogočili identifikacijo vseh učinkovitov civilne zaščite.

Ventili

(Nad. na 10. strani)

Množična inventivna dejavnost v podravski regiji

(Nadalj. z 8. str.)

35%), aluminij in jeklo 24%, finomehanika in elektronika 62% (Eastman Inc 109%, IMB Corp 73%), elektrokovinska industrija 46% (Control Data 105%, Honeywell Inc 176%), Strojna 43%, kemija 63% (Jonson 139%), promet 5%, bolnice 26%, zavarovalnice in banke 16%, državna in komunalna uprava 5%, armada 12%, sodišča 4,8%, pošte 5,2% itd.

Kakšno je stanje pri nas? Najprej ugotovi-

mo, da v Jugoslaviji nihče ne zbira in objavlja podatkov iz MID. Tako enostavna primerjava ni možna. Pač pa ima ZSS OS Maribor komisijo za MID, ki že kakšnih 10 let s anketaami spremlja gibanje MID v mariborski občini. Podatki kažejo, da je mariborska industrija dosegla šele v letu 1976 vrednost še neindustrijske dejavnosti, bi bil odstotek že nižji, pri tem pa so imele nekatere delovne organizacije lepe uspehe: TSN in Strojna okrog 10%, Mariborska livarna, 4,3% TAM 2,3%, Elektrokovina 2,2% itd.

Te delovne organizacije smatramo tudi za najboljše organizirane na področju MID.

Ko opazujemo tako razvito MID v ZDA, se vprašamo, kakšen motiv mora imeti kapitalist, da nagovarja delavce k sodelovanju v MID, ko pa vemo, da je obravnavanje MID zapleteno in večkrat neprijetno? Odgovor dobimo zopet iz ameriških virov: nobeno drugo vlaganje kot v MID ne prinaša večjega dobička! Le iz MID je možno dobiti za 1 dolar poprečno kar 6,11 dolarja! (podatek za leto 1975). V posameznih ve-

jah dejavnosti je pa razmerje prihranek : strošek naslednje — avtomobilska in letalska industrija 10 : 1, aluminij in jeklo 2,6 : 1, finomehanika in elektronika 2,8 : 1, prehrabena industrija 10,3 : 1, zavarovalnice in banke 2,7 : 1, državna in komunalna uprava 13,0 : 1, elektrokovinska 5,8 : 1, strojna 2,6 : 1, kemija 3,7 : 1, promet 5,6 : 1 bolnice 1,2 : 1 itd.

Omenjenih podatkov ne želimo komentirati, saj so imeli le informativen pomen. Ni pa nobenega razloga, da bi dvomili v pomen razvi-

te MID v gospodarstvu. Smatramo, da naša samoupravna družba v svojem bistvu omogoča še boljše pogoje za razvoj MID, kar potrjuje tudi najnovejša zakonodaja in kongresi. Le na nas je, da to priložnost čim preje izkoristimo.

Mgr. Božo HRIBERNIK, dipl. ing. Predsednik akcijskega odbora za inovacije medobčinskega odbora za Podravje pri Gospodarski zbornici SRS

(Nadaljevanje z 9. strani)

Sredstva za identifikacijo, določena v protokolu, se lahko uporabijo samo v situaciji, ko efektivni civilne zaščite opravljajo izključno naloge civilne zaščite, ne pa tudi drugih nalog. Uporabljajo se tudi na okupiranem ozemlju, s soglasjem nacionalnih oblasti pa se lahko uporabljajo tudi v času miru.

Določeno je tudi, da bodo pogodbene strani kot tudi vojskujoči se strani storile vse potrebne ukrepe za nadzorovanje uporabe znaka ter preprečevale in odpravljale njegovo zlorabljanje.

Identifikacija sanitarnega osebja sanitarnih enot in sanitetnega transporta civilne zaščite se opravlja na enak način, kakor je s protokolom določeno tudi za ostalo sanitetno osebje, sanitetne enote in sanitetni transport.

Rešitve v protokolu so sprejemljive tudi z vidika interesov naše države, saj smo na področju identifikacije tudi doslej v praksi izvajali podobne ukrepe. Po pravilniku o oblačilih in oznakah v civilni zašči-

ti, ki ga je sprejel zvezni sekretariat za ljudsko obrambo po poprejšnjem dogovoru z republikama in pokrajinskima sekretariatoma za ljudsko obrambo, je bil sprejet podoben

znak civilne zaščite z nekaterimi nacionalnimi značilnostmi. Po tem predpisu je znak civilne zaščite oranžen krog z vrisanim enakokraničnim temno modrim trikotnikom, ki

ima na sredi rdečo peterokrako zvezdo.

Mednarodni znak se v nekaterih odtenkih razlikuje od tega znaka, in sicer je pri našem trikotniku

temno modre barve, pri mednarodnem pa moder; poleg tega je pri našem znaku podlaga v obliki oranžnega kroga, pri mednarodnem znaku pa je cel trak na roki ali plašču ali zastava oranžne barve. Za mednarodni znak ni predvidena možnost, da bi vnašal vanj kakršnekoli nacionalne značilnosti, kar glede na naš znak pomeni, da ne bi smel imeti v trikotniku rdeče zvezde. To pa ne pomeni, da naša civilna zaščita ne bi mogla imeti tudi svoje nacionalne označbe — rdeče peterokrake zvezde — vendar ta označba s stališča protokola ne bi mogla biti sestavni del razpoznavnega znaka civilne zaščite.

S sprejetjem protokola je bil storjen pomemben korak v razvoju mednarodnega vojnega prava, zlasti pa na področju urejanja mednarodnopravne zaščite civilne zaščite.

Večina sprejetih rešitev, ki se nanašajo na civilno zaščito, ustreza tudi z vidika našega sistema kakor tudi z vidika interesov malih in srednje velikih držav.

Rezanje

K.—n.

ŠTIRINAJSTO PRIJATELJSKO SREČANJE V SKOPJU

Letos je bilo že 14. prijateljsko srečanje osnovnih šol iz raznih krajev Jugoslavije. Tokrat je bilo v Skopju — v turški šoli Tefejus.

Med učenci, ki so bili letos izbrani za srečanje, sem bila tudi jaz. Tega sem bila zelo vesela.

Hitro je prišel 4. maj, dan našega odhoda. Letalo je poletelo iz Maribora v Beograd ob 19.50 uri. Čez 45 minut smo prispeli v Beograd, od tam pa smo nadaljevali pot v Skopje. Kmalu smo prispeli na skopsko letališče, kjer so nas čakali učitelji, da nas zapeljejo v šolo. Prvo noč smo prespali pri učiteljih, drugo jutro pa so nam v šoli določili prijatelje, pri katerih smo prebili čas srečanja. Mene je prevzela učenka 2. letnika gimnazije, po imenu Esrar. V njeni družini so me zelo lepo sprejeli.

V petek smo imeli ves dan prosto, zato smo si skupaj s sošolci in skop-

skim prijatelji ogledali Skopje, ki je zelo veliko in lepo mesto. Skozenj teče reka Vardar, ki je bila zelo narasla. Iz potepanja po Skopju sem se vrnila utrujena, zato sem hitro zaspala. Naslednji dan so nam pripravili lep sprejem. Iz vsake šole na srečanju sta bila dva učenca oblečena v narodno nošo; tako smo spoznali tudi narodne noše drugih republik. Vanjo sva bila oblečena tudi midva z Gustijem. Vsak od teh parov je prebral pozdravno pismo. Za tem je bila spominska ura. Razdeljeni na več skupin, smo poslušali pripovedi o življenju narodnih herojev, po katerih nosijo šole ime.

Popoldne so se zvrstila prijateljska srečanja v športu, zvečer pa smo imeli ples. Tako sta minila že dva dneva tega srečanja. Pred nami je bila nedelja, dan izleta. Ta dan sem spoznala tudi druge učence. Izlet mi je bil zelo všeč, saj sem videla mnogo zanimivega, med-

drugim tudi Ohridsko jezero. Iz izleta smo se vrnili pozno zvečer in sem bila zelo utrujena. S prijateljico Esrar sva takoj trudni zaspali.

Tukaj je bil že ponedeljek, zadnji dan srečanja. To-

krat smo odšli v gledališče, kjer so vsi ravnatelji šol dobili spominsko knjigo, za tem pa se je zvrstil kulturni program. Zvečer pa so nam spet pripravili zabavo. Z našimi prijatelji smo še odšli v mesto in se odločili, da zadnjo

noč ne bomo prespali. Odšli smo k prijateljici Soraji in tam prebili noč. Zjutraj ob 3.15 smo se zbrali pred Grand hotelom, od koder je odpeljal avtobus na letališče. Težko smo se poslovili od svojih novih prijateljev. Ko je avtobus odpeljal, smo si še zadnjič pomahali v slovo. Tako smo poleteli do Sarajeva, od tam pa v Ljubljano. Iz Ljubljane smo se odpeljali z avtobusom do Kidričevega.

Srečanje mi je bilo zelo všeč, saj sem spoznala mnogo novih prijateljev. Naslednje leto pa bo to srečanje prijateljstva v Ljubljani.

V prelepem ambientu našega rekreacijskega centra
Foto: K. Zorec

MELITA KMETEC
OSNOVNA ŠOLA
»BORIS KIDRIČ«
KIDRIČEVO

O namenu Titovega sklada

Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev postaja vse bolj instrument delovnih ljudi in občanov, s pomočjo katerega leti omogočajo svojim najbolj nadarjenim in družbenopolitičnim aktivnim mladincem in otrokom delavcev izobraževanje in usposabljanje za poklice in opravila, ki so v združenem delu najbolj potrebna.

V tem smislu se pojavlja praksa, da se na razpis ne pripravljajo posamezniki sami, temveč te predloge pripravljajo samoupravne sredine, samoupravni in družbenopolitični organi v TOZD, Krajevnih skupnostih, šolah, skupnostih in drugje. Ocene o primernosti kandidatov sprejemajo po samoupravni poti in ne le na osnovi izjav in ocene posameznih nadrejenih delavcev, vzgojiteljev in družbenopolitičnih funkcionarjev.

Ker se pojavlja vprašanje štipendistov Titovega sklada je potrebno o tem razmisliti najprej v delovnih sredinah, organih upravljanja, družbenopolitičnih organizacijah in drugje. Zato naj bo ta kratek sestavek v spodbudno in pomoč pri razpravah do in pomoč pri razpravi in iskanju novih kandidatov za podelitev štipendij, še posebej pa iz Titovega sklada.

Do sedaj je delo sklad v smeri podružbljanja postopka predlaganja in izbire kandidatov ter hkrati zaostrevanja družbenopolitične odgovornosti, do spoštovanja dogovorjenih kriterijev pri predlaganju kandidatov. Titov sklad bo ščasoma prevzemal ustrežnejšo vlogo pri uresničevanju ciljev kadrovske politike in da se bo vse bolj vgrajeval v sistem usmerjanja kadrov v prednostne in združenemu delu najbolj potrebne poklice. Na drugi strani bo potrebno zaostri moralno in materialno odgovornost štipendistov do sprejetih obveznosti tako glede učnih uspehov, kakor glede družbenopolitičnega angažiranja. V postopek predlaganja moramo usmeriti večjo aktivnost skupnih komisij podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občinah, enako družbene verifikacije predlogov in kasnejšega spremljanja učenja in dela štipendistov ter pravočasnega nujenja morebitne pomoči. Skupne komisije po občinah se uveljavljajo, vendar različno opravljajo naloge v odnosu do Titovega sklada.

V šolskem letu 1976-77 je prejelo štipendijo Titovega sklada 49 mladih delavcev (15 na srednjih in 34 na višjih in visokih šolah) ter 115 otrok delavcev (59 na srednjih in 56 na višjih šolah). Ob za-

ključku leta 1977 je prejelo 161 učencev in študentov štipendijo iz Titovega sklada. Občina Ptuj je zajeta s 4 študenti, kar je mnogo premalo.

Za šolsko leto 1978-79 je razpisanih skupaj 200 štipendij Titovega sklada.

2. Otroci delavcev

Za otroke delavcev velja otrok staršev proizvodnih delavcev ali kmetov kooperantov, če ustrezajo v smislu 1. odst. tč. 1 opredelitve mladega delavca.

organizacij združenega dela (kadrovskega sektorja),

- organi družbenopolitičnih organizacij,
- samoupravne interesne skupnosti,

— za otroke delavcev potrdilo o ošlanju in učnem uspehu,

- za otroke delavcev dokazilo o delu, ki ga opravljata oba roditelja,
- potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov,

— soglasje kandidata (prošnja kandidata),

- mnenje skupne komisije v občini.

Titov sklad je namenjen za štipendiranje izobraževanja in usposabljanja posebno nadarjenih in družbeno angažiranih mladih delavcev in otrok delavcev. Ta posebna nadarjenost pa je združena z marljivostjo vsakega posameznika.

Iz elektro delavnice

KDO SO LAHKO KANDIDATI?

1. Mladi delavci od nekvalificiranega do visokokvalificiranega delavca, če:

- opravlja dve leti proizvodno delo (tudi delavci v združenem delu kmetijske dejavnosti,
- da je pri svojem delu izredno nadarjen (nadpovprečni delovni rezultati),
- aktivno delo v družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih in drugih skupnostih,
- da se odloči za nadaljevanje študija ali strokovno izpopolnjevanje praviloma v smeri svojega osnovnega poklica.
- ni starejši od 30 let.

- daje redno vpisan na srednji, višji ali visoki šoli,
- dosega na srednjih šolah praviloma odličen ali pravdober uspeh, če ima v tistih predmetih, ki so značilni za smer študija, odlične ocene,
- da dosega na višji ali visoki šoli povprečno oceno 8, oziroma oceno, ko je nad povprečjem študijskih uspehov in iznad povprečja letnika, kar potrdi svet šole.
- da aktivno dela v DPO, samoupravnih organih in drugih skupnostih.

KDO PREDLAGA KANDIDATE ZA TITOVO ŠTIPENDIJO?

Kandidate evidentirajo in predlagajo: — samoupravni organi or-

- Krajevne skupnosti
- vzgojno izobraževalne organizacije.

Vsi predlogi se zbirajo pri skupnih komisijah podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju

v občinah. Te dajo predloge s svojimi priporočili izvršnemu odboru Titovega sklada.

KAJ MORA VSEBOVATI PREDLOG ZA PODELITEV ŠTIPENDIJ?

- Utemeljitev predlagatelja o ustreznosti kandidata,
- zagotovilo predlagatelja o potrebi in o zaposlitvi po študiju,
- za mlade delavce dokazilo o ošlanju in učnem uspehu,

V taki obliki je tudi razpis štipendij iz Titovega sklada za leto 1978-79.

Odziv na razpis Titovega sklada ni ustrezen, saj sklad nikoli ni prejel dovolj primernih predlogov za podelitev štipendij. Navadno je še dovolj predlogov iz vrst otrok delavcev, dočim je predlogov s strani mladih delavcev nedvomno premalo. Objave do sedaj niso bile učinkovite zato se bodo morale mnogo bolj angažirati družbenopolitične organizacije, zlasti še ZSMS in sindikati. Evidentiranje možnih kandidatov kakor tudi vgrajevanje možnosti izobraževanja s štipendijami Titovega sklada bi moralo biti pomembno vodilo kadrovske politike v delovnih organizacijah. Zato menim, da sestavek ni odveč in bi objave v tovarniških glasilih zblížale te možnosti, ker zajemajo najširše sloje samoupravljalcev.

V večji meri moramo doseči, da bodo DPO, samoupravni organi in strokovne kadrovske službe v TOZD in občini vgrajevale možnost izobraževanja in usposabljanja s štipendijami Titovega sklada v svojo kadrovsko politiko in programe ter razumele to možnost tudi kot izredno pomemben dejavnik za spodbujanje in stimuliranje mladih delavcev za čimboljše delo, učenje in družbenopolitično angažiranje.

Zaradi skladnosti in enotnega delovanja vseh faktorjev pri uresničevanju štipendijske politike v SRS bodo v juniju objavljeni vsi razpisi štipendij istočasno. V istem času objavijo delovne organizacije kadrovske štipendije za svoje načrtovane, bodoče kadre, obenem pa lahko na podlagi ocenitev in pregleda svojih štipendistov prijavijo za Titovo štipendijo skupni komisiji podpisnic samoupravnega sporazuma v občini.

T. I.

Zadovoljivo gospodarili

Vsi člani temeljne organizacije livarna lahkih barvnih kovin so na sestankih samoupravnih delovnih skupin obravnavali rezultate gospodarjenja v prvih treh mesecih. Morda bi bilo za bralce »Aluminija« zanimivo prebrati, kaj meni o tem v. d. direktor, tov. Bojan Pajk, s katerim sva imela razgovor dne 3. junija 1978.

Tov. Bojan Pajk, je povedal naslednje:

»TOZD livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje, v sklopu OZD TGA, je v okviru gospodarskega načrta za leto 1978, poslovala v prvem kvartalu letošnjega leta, relativno uspešno.

Obračun poslovanja za prvi kvartal leta 1978, po plačani realizaciji izkazuje sicer negativen rezultat v višini cca 2.505.000 din, vendar, če upoštevamo fakturirano realizacijo, se ta negativen rezultat spremeni v 963.000 din ostanka čistega dohodka za razdelitev.

Če za vsebinsko presojo poslovanja livarne v prvem četrtletju letošnjega leta, vzamemo v obzir podatke po fakturirani realizaciji, lahko ugotovimo, da se bistvene ekonomske kategorije, to je predvsem celotni prihodek in stroški, gibljejo v načrtovanih odnosih. Izjema pri tem so osebni dohodki, ki so bili izplačani nad planirano višino. Vzrok temu je visoko število opravljenih nadur, kar je zopet posledica nenormalno visoke stopnje izostankov, zlasti še bolezenskih.

Primerjava rezultatov poslovanja letos, s preteklimi obdobji, kaže na to, da so uspehi zadovoljivi. Ta slika pa se spremeni, če izvršimo primerjavo z dejanskimi možnostmi, posebno še, kar se tiče pridobivanja naročil.

Ob tej primerjavi lahko ugotovimo, da TOZD livarna lahkih barvnih kovin, v letošnjem letu še ni izkoristila vseh možnosti. Realna ocena, je, da se bo obseg poslovanja TOZD livarne, v teku 2. polletja letošnjega leta, postopno zviševal, s čimer naj bi se dosegel tudi ustrezen — boljši ekonomski rezultat. Da bo kolektiv livarne, v stanju izkoristiti tržne možnosti in s tem doseči pozitivno poslovanje, bomo morali posvetiti vso pozornost, posebno še naslednjim področjem:

- predvsem bo potrebno dvigniti vrednost bruto proizvodnje, do take višine, da bodo pokriti ne le stroški poslovanja, temveč, da bomo dosegli tak ostanek dohodka za razdelitev, da bo omogočal oblikovanje skladov, razširjeno reprodukcijo in pokritje obveznosti do širše družbene skupnosti,
- potrebno bo dvigniti tako individualno, kot tudi kolektivno storilnost,
- izostanke, posebno bolezenske bomo morali znižati na normalno mejo,
- delo v nadurah bomo morali omejiti na tisto stopnjo, ki je ekonomsko še opravičljiva,
- dvigniti bomo morali izkoristek kapacitet strojev in delovnega časa,
- znižati izmet do stopnje, ki je v urejenih livarnah normalna,
- izvajati bomo morali nadzor nad stroški in jih držati v ekonomsko upravičenem odnosu do bruto realizacije.

To so naloge, katerih izvršitev je eksistenčno nujna. Z izvajanjem teh nalog, bomo ustvarili tudi osnove za uspešnejše delo in poslovanje TOZD livarne v letu 1979 in naprej.

Kljub relativno ugodnem poslovanju TOZD livarne, v dosedanjem obdobju letošnjega leta pa je storitvena dejavnost livarne, to je, prodaja le livarsko očiščenih odlitkov, v ekonomskem oziru zelo težavna. Težavna predvsem zato, ker je:

- a) nizko akumulativna
- b) podvržena velikim tržnim nihanjem

Spričo tega spoznanja, se je v kolektivu livarne, v toku časa, izoblikoval koncept, da je potrebno današnjo storitveno livarno v dovolj hitrem času, preobraziti v tovarno.

Osnova tej preobrazbi je obstoječa livarna, katere izdelki naj bi bili temelj za proizvodnjo sklopov in končnih izdelkov. Za realizacijo tega koncepta, so prisotne idejne osnove:

- z investiranjem in nabavo novih livnih strojev, moramo povečati kapacitete sedanje livarne do tiste stopnje, da bo dosežen prag rentabilnosti,
- izbrati take sklope in finalne izdelke, predvsem za motorno in avtomobilsko industrijo, katerih osnova so odlitki.

Na podlagi te usmeritve bo potrebno izdelati:

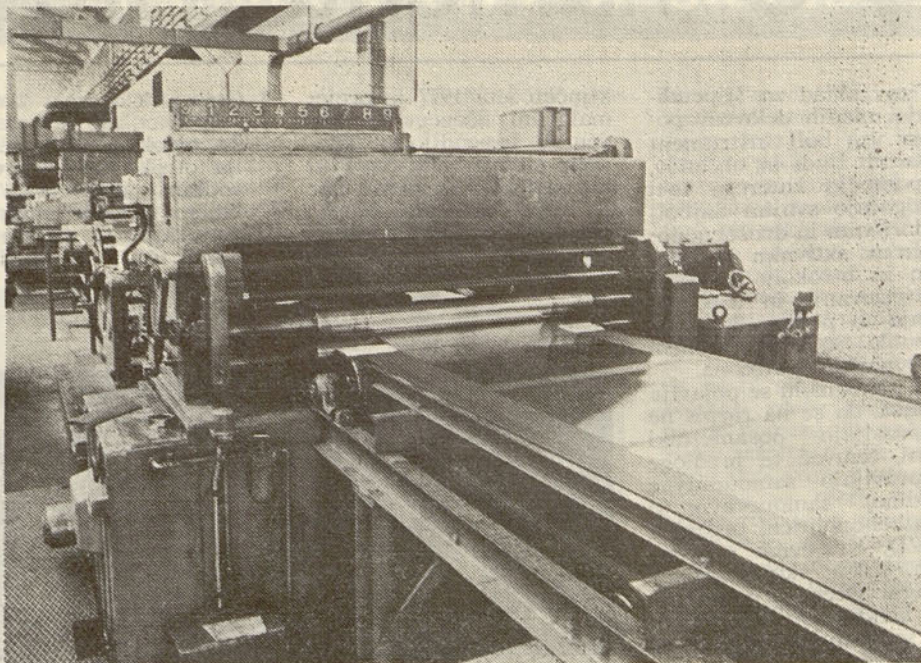
- srednjeročni program razvoja in preobrazbe livarne,
- s predvidenimi kupci izdelkov skleniti, dolgoročne samoupravne sporazume na dohodkovnih odnosih.

V sklopu tega razvojnega koncepta, bomo morali posebno pozornost posvetiti:

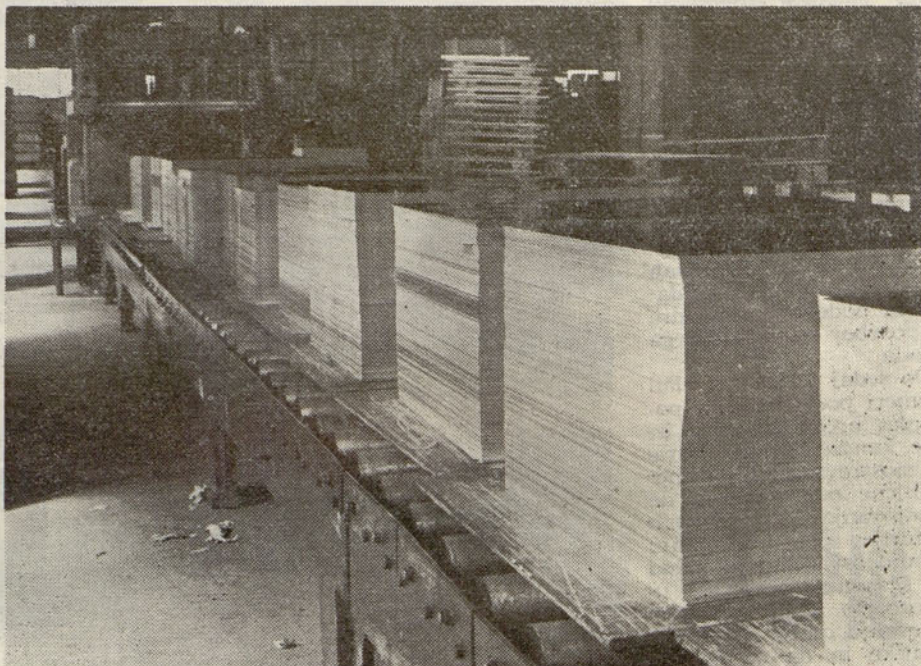
— pridobivanju in vzgoji strokovnih kadrov ter zagotovitvi prostorske možnosti za dolgoročen razvoj sedanje livarne.

Zapisala Viktorija Petauer

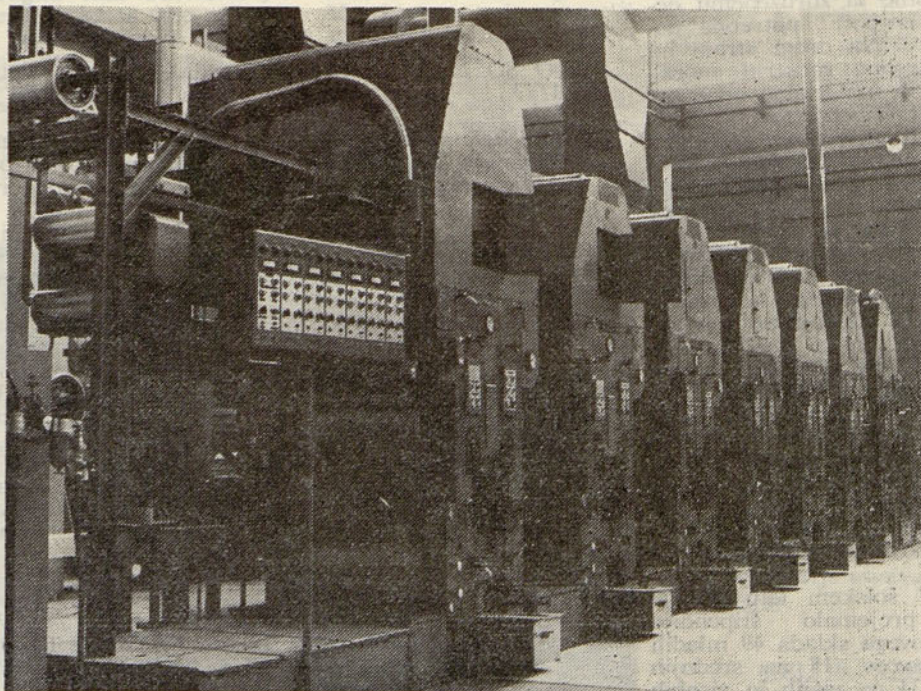
Iz Impola

Rezanje pločevine

Pločevina

Tiskarski stroj

Sutjeska—večni simbol svobode

»SIROM JUGOSLAVIJE JE BILO MNOGO BOJIŠČ NA KATERIH SO SE VODILE KRVAVE BITKE IN SPOPADI, TODA RAVNO SUTJESKA — KATERA JE V NAŠI NARODNOOSVOBODILNI BORBIVAKRAT BILA PRIZORIŠČE — NAJBOLJ ODGOVARJA, DA JE MESTO V KATERO BODO NAŠI NARODI VEDNO GLEDALI S PONOSOM TER SE SPOMINJALI KAKO DRAGO NAS JE STALO VSE KAR JE USTVARJENO«.

To so bile in so še vedno zgodovinske besede našega dragega tovariša Tita, ki jih je izrekel ob otvoritvi veličastnega spomenika na Tjentištu, kjer se je praktično v 720 urah neprekinjenih bojov rodila naša dragocena svoboda, ki jo čuvamo, kot zeničo svojega očesa.

Toda naj povem kar želim povedati s tem sestavkom o zgodovinski Sutjeski našim bralcem. Kot je vsem znano so vsakokrat ob koncu mandatne dobe članom delavskih svetov ter njihovih komisij in svetov organizirane določene strokovno zgodovinske ekskurzije v razne kraje. Bile so že tudi v inozemstvo toda prav letošnja odločitev je bila povsem na mestu, da se najprej spoznamo z vsemi znamenitostmi in zgodovino iz časov bojov NOV za našo svobodo in neodvisnost. Tak je bil tudi sklep delavskega sveta TGA, da se za vse člane DS TGA organizira in izvede ena taka ekskurzija po nekaterih krajih naše lepe domovine. Prav zato sem sklenil tudi z željo in voljo vseh, ki smo bili na tej ekskurziji napisati sestavek v katerem bi naj vsaj v glavnem prikazal vse kar smo na naši tridnevni turneji videli in doživeli.

Začelo se je v četrtek, dne 11. maja 1978 ob 4.00 uri zjutraj, ko je prva skupina vstopila v moderen avtobus komunalnega podjetja Ptuj z odličnim šoferjem na čelu v Kidričevem ter nato nadaljevala pot do Ptuja kjer so vstopili še preostali udeleženci tega izredno zanimivega in tudi poučnega potovanja. Najprej nam je zaželel dobro jutro in srečno tridnevno potovanje vodič od Putnika iz Maribora, ki nas je seznanil s programom tridnevne turneje po Hrvaški in Bosni ter Hercegovini. Potovanje se je torej tudi uradno pričelo. Pot nas je vodila preko Krapine do Zagreba, kjer nas je na avtobusni postaji pred železniško postajo

prevzel novi vodič (menda hrvaškega ali bosanskega porekla) — profesor zgodovine. Začelo se je potovanje proti Novski, kjer je bil petminutni postanek za čaj in kavo ter kakšen sendvič. Nadaljevanje pota preko Bosanske Gradiške in Banja Luke, kjer je bil enourni postanek in ogled mesta, nas je vodila po slikoviti dolini Vrbasa proti zgodovinskemu Jajcu, kjer je bil postanek, ogled zgodovinskih objektov v katerih se je dejansko dokončno rodila nova Jugoslavija. Sledilo je kosilo in takoj nato nadaljevanje vožnje. Ker pa je bilo zaradi kongresa ZK BiH v Sarajevu v hotelu vse zasedeno smo morali spremeniti smer potovanja in ga nadaljevati proti Konjicu kjer je bila tudi naša prva postaja kjer smo v enem motelu tudi prenočili. Naslednji dan takoj po zajtrku smo krenili po lepih serpentinah bosansko hercegovskih planin v smeri proti Sarajevu, ki smo ga obšli ter krenili proti Jablanici kjer smo videli tudi zgodovinski porušeni most preko Neretve, ki ga je ukazal porušiti vrhovni komandant tovariš Tito v sovražni ofenzivi, ko se je šlo za rešitev pettisoč ranjencev. Takšna taktika, kot jo je izvedel tov. Tito v tistih usodnih dneh je vznemirila celo sovražne oficirje in menda samega Hitlerja, ki je po tem dejal, da, če bi imel take vodje štabov svoje vojske, bitke nikoli ne bi izgubil — s tem je pa bilo povedano o našem NOB prav vse.

Pot nas je vodila dalje po dolini Neretve proti Višegradu. Kaj hitro smo prišli v slikoviti predel doline Drine, po kateri nas je nato pot vodila vse do najbolj težko pričakovanega cilja za nas (vsaj mene osebno) do Tjentišta-Sutjeske. Bili smo presenečeni in pretreseni nad vsem kar smo tukaj videli. Presenečeni nad izredno urejenim mladinskim centrom, veličastnim spomenikom z grobnico junakov na Tjentištu in samim muzejem kjer pa smo prvič bili tudi pretreseni nad vsem kar smo izvedeli iz ust vodičev ob freskah kjer je lahko vsakemu zastajati tudi dih. Veličasten spomenik, ki stoji na lepi vzpetini od koder je krasen razgled na prav vse točke, kjer so se vodile najhujše in najbolj odločilne bitke našega NOB za našo drago svobodo in neodvisno, socialistično Titovo Jugoslavijo. Čeprav sem že tudi v filmih gledal

Sutjesko si nisem mogel (pa tudi drugi ne) predstavljati kakšen je to bil položaj in kje se je vse odvijalo. Skoraj ne bi mogel verjeti svojim očem, da je tukaj moralo biti resnično tako, toda tu dvomov ni, ker smo svobodni prav po zaslugi borcev iz Sutjeske (seveda tudi ostalih), ki je resnično inpozantna veličastna slika našega boja — slika, ki ti ostane v nepozabnem spominu, kajti kaj takega kar smo videli in slišali se ne da nikoli pozabiti, še več daje ti neko posebno moč do čuvanja in branitve teh spomenikov, ki tudi po Titovem mnenju in priporočilu ostaja nepremagljivo.

nih urah in se nastanili v hotelu Evropa. Po dobri in prilagoditvi se večerji je odšel vsak kam je hotel. Eni so ostali kar na mestu, drugi so odšli spat po napornem potovanju, nekateri bolj hrabri pa še na ogled nočnega mesta.

Naslednji dan po zajtrku je bil ogled Principovega mostu, kjer je izvršil atentat na tedanjega avstro-ogrskega prestolonaslednika Ferdinanda, kar je bil tudi povod za pričetek prve svetovne vojne. Na poznani Baščaršiji so, ali bolje rečeno smo si kupili razne spominke za svoje doma ter ob 9.00 uri krenili na dolgo pot proti domu. Spotoma smo se

dnevna zanimiva, toda istočasno tudi naporna turneja, saj smo skoraj vse dni le presedeli v avtobusu in iz njega opazovali prelepe kraje, poleg tega pa poslušali mogoče šale, anekdote našega sopotnika, ki nas je celo pot v vseh dneh izredno zabaval in nam lajšal potovanje. Imena ne bi rad povedal, ker bi ga potem na vseh turnejah hoteli imeti vsi tega pa resnično ne bi vzdržal, čeprav je pri nas prav zares cele tri dni.

Omenim naj še da smo imeli izredno prijaznega šoferja, ki nas je vozil po dolgi trasi, ki ni bila niti malo lahka. Toda videlo se je, da on izredno dobro pozna te kraje, pa je zato

Stojan Krbler: sušenje

Ker pa je bilo mnogo, mnogo premalo časa, da bi se lahko dalj časa še zadržali na tem veličastnem kraju smo morali kaj hitro kreniti proti novim ciljem, v Višegrad kjer je bil majhen piknik, nato pa nazaj po kanjonih Drine proti zgodovinski Foči, o kateri prav tako mnogo vemo iz slavni časov NOB. Prišli smo v času, ko so se tukaj odvijale športne igre (menda neka partizanska olimpiada) saj so bili zbrani športniki iz cele Jugoslavije, slišali smo tudi slovensko besedo, kar nas je v srcu Bosne še bolj razveselilo, ko smo videli, da smo povsod, kjer so spomeniki naše revolucije. Po kosilu smo takoj nadaljevali 150 km dolgo vožnjo proti Sarajevu, kamor smo prispeli v večer-

ustavili tudi še v zgodovinskem Bihaću, kjer smo imeli kosilo, žaj pa za ogled zgodovinskih znamenitosti ni bilo časa, pa tudi samo vreme nam ni bilo naklonjeno, saj je zelo deževalo prav na tem zadnjem delu potovanja. Če sem že pri vremenu, vam naj dragi bralci povem še to, da smo naleteli na prilično hladno vreme, saj je prav tiste dni našega potovanja po vrhovih tamkajšnjih gora zapadlo precej snega — no to je bilo v času ko tudi vam, ki ste takrat bili doma ni bilo niti malo prijetno, ko je majska pozeba pobrala lep zalogaj pridejka. Nadaljevanje poti preko Karlovca in Zagreba do Krapine, kjer smo še povečerjali in s tem je bila naša tri-

po prekrasnih asfaltnih cestah vodil varno svoje vozalo. V imenu udeležencev naše ekskurzije se mu iskreno zahvaljujem za napor, ki ga je vzdržal in za njegovo priljubljenost ter prijazno besedo in marsikatero pojasnilo. Z njim bi želeli še potovati. Ekskurzije so imeli tudi ostali DS v TOZD pa bi bilo res lepo in zanimivo, če bi v prihodnji številki prebrali tudi nekaj o tem. Našega potovanja je bilo konec, ostal pa nam je lep spomin na tisti del naše domovine, ki ga mnogi še niso videli. Tudi družba je bila res prijetna, zato pa naše potovanje toliko lepše. Vsem, ki še Sutjeske niso videli priporočam, da si jo ob priliki ogledajo.

France MEŠKO

O rezultatih gospodarjenja

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine Ptuj so imeli med časom našega zadnjega poročanja o konstituiranju že drugo in tudi tretjo redno sejo. Vsekakor je bilo posebej zanimivo drugo zasedanje na katerem je poleg mnogih točk dnevnega reda veljala vsa pozornost predvsem informaciji o gospodarskih gibanjih ter doseženih finančnih rezultatih organizacij združenega dela s področja gospodarstva ter družbenih dejavnosti v naši občini za leto 1977.

Ce sem že omenil obširen dnevni red drugega zasedanja potem naj še povdam, da je družbenopolitični zbor imel na dnevnem redu 10 točk, ostala dva zbora (zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela) pa kar 18. Da so rezultati gospodarjenja za nas vse zanimivi ter aktualni so pokazale tudi razprave v vseh treh zborih, saj so delegati, ki so si obširno gradivo tudi dobro pregledali v razpravi govorili največ o tem, da nas lanskoletni rezultati gospodarjenja ne smejo niti malo uspraviti in zadovoljiti, ker so že letošnji rezultati prvih treh mesecev le bolj zaskrbljujoči in se ne dosega povsod ciljev, zastavlje-

nih v resoluciji o gospodarstvu v naši občini do leta 1980.

Analize gospodarjenja v lanskem letu ter v prvih štirih mesecih leta 1978 sicer kažejo, da so bile v letu 1977 v dobršni meri uresničene nekatere temeljne usmeritve razvojne resolucije ptujske občine. Kot sem že omenil je to poslovanje bilo ugodno v lanskem letu, da pa je nekoliko bolj megleno v letošnjih prvih štirih mesecih, zato ne sme biti pri vsem nikakega zadovoljstva, ampak le dobre akcije za to, da v naslednjih mesecih popravimo vse negativno iz prvih mesecev poslovanja. Lanske analize kažejo, da se je realni družbeni proizvod, ki bi se naj po predvidevanjih povečal za 6%, zvišal na 8 do 9 odstotkov. Količinski obseg industrijske proizvodnje pa je namesto predvidenih 9% dosegel kar 11 odstotno rast. Zvečala se je tudi produktivnost dela, vsekakor pa, tudi zaposlenost, ki je bila za resolucijskimi predvidevanji. Razumljivo je, da se je lanskoletna dinamična rast gospodarstva izrazila tudi v rasti finančnih kazateljev, ki kažejo, da so organizacije združenega dela v letu 1977 na področju gospodarstva obra-

čunale za 19 odstotkov, v družbenih dejavnostih pa celo 24 odstotkov več celotnega prihoda kot pa v letu 1976.

Delegati so kritično ocenjevali lanskoletno gospodarjenje, še bolj pa se je razvila razprava ob rezultatih prvih štirih mesecev letošnjega leta. To pa je tudi razumljivo, saj rezultati gospodarjenja niso niti malo razveseljivi — lahko bi rekli, da so celo zaskrbljujoči. Iz poročil o letošnjih gibanjih je razvidno, da se je količinski obseg industrijske proizvodnje v tem obdobju povečal le za 2,6 odstotkov, da so precej narastle zaloge končnih izdelkov, da pa se je produktivnost dela v industriji zmanjšala celo za 3 do 4 odstotke, kar resnično mora dati misliti vsem, ki delajo v industriji, kajti pol leta je skoraj za nami in ni nobenih vzrokov za kakršnokoli zadovoljstvo ter brezskrbnost, je pa še čas, da se izgubljeno vsaj delno nadomesti z dobro zastavljeno akcijo in programi ter seveda predvsem z voljo vseh v industriji.

Spregovorili so tudi o kmetijstvu, ki pa je letos, kot vsi dobimo vemo, zelo prizadeto s pozebo in bodo jesenski sadovi kmečkega dela precej manjši od

predvidenega programa. Omeniti moram tudi to, da je v naši občini v lanskem letu poslovalo z igubo kar 14 delovnih organizacij združenega dela, ki skupaj zaposlujejo preko 2048 — oziroma kar 16% vseh zaposlenih v občini Ptuj. Analizirali so tudi vzroke izgub ter ugotovili, da se izgube v prvih četrletjih pojavljajo že nekaj let, in da gre v tem primeru za izgubo v glavnem v delovnih kolektivih, kateri imajo sezonski značaj proizvodnje, seveda pa so delegati tudi ugotavljali, da je vzroke za izgube med drugim iskati tudi v neurejenih dohodkovnih odnosih, precej pa tudi v vprašljivem nadpovprečnim zviševanju osebnih dohodkov ter razumljivo precejšnje povečanje zaposlenih delavcev.

Delegati so prav tako podprli akcijo IS občine Ptuj, ki je v prizadevanjih za boljše gospodarske rezultate pozval vse tiste organizacije združenega dela, ki so v lanskem letu pa tudi v prvih mesecih leta 1978 poslovale z izgubo ali pa so na sami meji rentabilnega poslovanja, da morajo izdelati programe ukrepov s konkretnimi nalogami, kdo so nosilci izvajanja nalog ter seveda vse potrebne roke za

sanacije, o vsem pa morajo sproti obveščati izvršni svet o poteku njihovih nalog.

Povsem razumljivo pa je dejstvo, da vse OZD, ki poslujejo z izgubo ne morejo poviševati OD tako dolgo, dokler ne bodo sanirale kriznega stanja, kar je tudi logično in pravilno. Se in še je bilo povedanega na račun poslovanja o čemer bomo še spregovorili in tako seznanili tudi naše bralce, ki jih prav gotovo zanima poslovanje OZD — predvsem naše tovarne, ki sicer ni na seznamu poslovanja z izgubami (na srečo!) Medtem pa je bilo že tudi zasedanje tretjega sklica na katerem je prav tako bilo obravnavanih precej točk dnevnega reda ter bomo o istem poročali v naslednji številki našega glasila, ker bodo delegati vseh treh zborov po krajšem odmoru (počitnici z njihovimi) spet zasedali na četrtem rednem zasedanju. Pohvalno pa je, da vse bolj opažamo, da novi vodje delegacij v posameznih TOZD bolj seznanjajo številne delegate in delavce s predstoječimi točkami dnevnega reda zasedanj SO Ptuj, kar je treba intenzivno nadaljevati v začrtani smeri!

F. Meško

Šport in rekreacija - šport in rekreacija - šport in rekreacija

Zasluzeno prvaki

O delu nogometnega kluba »ALUMINIJ« v našem glasilu bolj poredko poročamo, toda tokrat smo se ponovno odločili, da prav njim — to je igralcem in vodstvu namenimo nekaj vrstic. Nismo slučajno sklenili, da jih predstavimo kot pokalne zmagovalce za pokal krajevnih skupnosti Kidričevo ob krajevem prazniku ter kot prvake v občinski nogometni ligi.

Ko smo se pogovarjali z nekaterimi od njih, so nam povedali, da jih tarejo predvsem finančne težave, saj ni več dotacij, da imajo ponudbe tudi od naših zdomecev in nekaterih klubov iz tujine za razna medsebojna srečanja — toda to so le ponudbe brez želje, ki jih seveda brez sredstev ni moč uresničiti. Prav gotovo bi bilo dobro, če bi razmislili tudi mi, da jim nekako pomagamo, saj ne gre le za nogomet, ampak za masovno rekreacijo in da se ne ovinkarimo predstaviti tudi v tujini.

Ne smemo pozabiti na lanskoletni izredno lep uspeh na turnirju v Dornbirnu v Avstriji, kjer so bili res odlični in so dostojno reprezentirali naš klub, naše barve in našo tovarno ter krajevno skupnost, da ne govorimo o občinskem merilu. Povedali so mi tudi, da so zelo hvaležni TOZD tovarne aluminij-a, ki jim za razna taka in podobna srečanja pripravijo tudi lične vase iz aluminija, ki so jih veselili vsi, ki jih prejmejo kot spomin v raznih medsebojnih srečanjih. Pravijo, da naletijo prav v tej TOZD na veliki razumevanje tako proizvajalcev, kot tudi vodstva. Lepa gesta, ki bi jo naj posnemali tudi drugi TOZD-i, saj so končno to naši fantje — naši delavci in nam res ne sme in ne more biti vseeno za to kako jim gre v klubu, ki nosi ime po naši tovarni oz. TOZD »Aluminij«. Ne smemo namreč pozabiti tega, da je prav NK »Aluminij« bil celo v drugi zvezni ligi in,

da danes, čeprav le v občinski ligi kot prvaki tudi dostojno zastopa našo delovno organizacijo. Prav

bi bilo, če bi se na straneh našega glasila oglasili tudi sami ter povedali kaj več o svojih problemih-

težavah in ne nazadnje o uspehih, ki pa niso mali. Drugič pa kaj več o njihovem delu. f. m.

Igralci in vodstvo NK »Aluminij«. Njihov je pokal KS in naslov občinskega prvaka.

SIAL '78 - NOV USPEH ŠPORTNIKOV TGA

Letošnje 7. športne igre aluminijcev so bile v Šibeniku, kjer je bila zgrajena prva elektroliza v Jugoslaviji in kjer so bile tudi športne igre aluminijcev Jugoslavije. Igre so bile organizirane v čast dneva mladosti, rojstnega dneva tovariša Tita in 25-letnice rekreacijskega športnega društva »Galeb« TLM »Boris Kidrič« Šibenik. Bile so v času od 25. V. do 28. V. 1978 na športnih igriščih HTP »Solaris« Šibenik. Sodelovale so naslednje ekipe: DO »Aluminij«, »EAL« Mostar, »IMPOL« Slovenska Bistrica, Kombinat aluminija Titograd, TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, Valjaonica bakra i aluminijuma »Slobodan Penezić Krcun« Sevojno, TLM »Boris Kidrič« Šibenik kot domačin in prvič tudi ekipa iz DO »Alumina« Skopje.

Naši tekmovalci na svečani otvoritvi iger aluminijcev Jugoslavije. Foto: Srečković

Namen iger ni samo v tekmovalstvu v različnih športnih panogah, temveč tudi, da nadaljujemo tovarištvu med delavci aluminijске industrije, da utrdimo enotnost naših narodov in narodnosti, zastopanih preko delavcev iz vseh naših republik. Zato na teh igrah ni važno zmagati, temveč sodelovati.

Tekmovalstvo je v primerjavi s prejšnjimi leti doživelo precej sprememb, uvedene so bile nove tekmovalne panoge in prvič so tudi sodelovale ženske. Letos smo tekmovali v naslednjih disciplinah:

- rokomet,
- nogomet,
- namizni tenis,
- streljanje (kombinirana ekipa),
- kegljanje (kombinirana ekipa),
- šah,
- pikado,
- atletski mnogoboj (kombinirana ekipa),
- vožnja s kolesom (kombinirana ekipa).

REZULTATI:

Nogomet:

Kidričevo : Šibenik 3 : 3,
Kidričevo : Skopje 7 : 2,
Kidričevo : Sevojno 1 : 1,
Sevojno : Skopje 7 : 3,
Šibenik : Sevojno 0 : 1,
Skopje : Šibenik 1 : 4,

V predtekmovalstvu je naša ekipa igrala zelo v močni skupini in se je zaradi neodločenega rezultata proti Šibeniku uvrstila na drugo mesto v skupini. V finalni tekmi za 3. ali 4. mesto je premagala Titograd in tako osvojila 3.

mesto. Po prikazani igri lahko trdimo, da je naša ekipa zaslužila višjo uvrstitev.

ROKOMET

Kidričevo : Titograd 7 : 4,
Kidričevo : Šibenik 4 : 6,
Šibenik : Titograd 16 : 8,
za 3. ali 4. mesto Kidričevo : Sevojno 12 : 15.

Tokrat so naši rokometiški razočarali. Vzrok lahko sicer iščemo v tem, da so prvo tekmo proti Titogradu igrali v veliki vročini, drugo proti Šibeniku istega dne pa v hudem naliivu. Prav tako je dež spremljal našo ekipo tudi v finalni tekmi za 3. ali 4. mesto, ki so jo naši igralci nesrečno izgubili po podaljških, potem ko so v regularnem delu tekme že imeli zmago v rokah.

ODBOJKA

Mostar : Kidričevo 0 : 2,
Sl. Bistrica : Kidričevo 2 : 0,
Sl. Bistrica : Mostar 2 : 0,
za 3. ali 4. mesto Titograd Kidričevo 2 : 0.

Naši »večno tretji« odbojkarji letos niso mogli zadržati tega imena. V finalu so morali priznati premoč Titograjčanov ter se zadovoljiti s 4. mestom.

Menim, da je potrebno bolj propagirati to lepo športno panogo v naši delovni organizaciji, kajti takšna ekipa kot je, bo težko še kdaj dosegla višjo uvrstitev.

KEGLJANJE

Za naše kegljače bi bilo bolje, če bi lahko prvi dan metali oba »kroga«. Po prvem krogu so namreč vodili s 375 podrtimi keglji, drugi dan pa so s 298 podrtimi keglji dosegli 5. mesto ter bili skupno četrti. Seveda je ta rezultat za naše kegljače neuspeh.

STRELJANJE

Lahko bi skoraj že rekli, da je doseganje prvega

mesta nižih strelcev postala tradicija. Tudi letos, ko je tekmovala kombinirana ekipa (sodelovali sta dve strelki) smo osvojili 1. mesto s prednostjo devetih krogov pred drugo uvrščeno ekipo iz Sl. Bistrice (Kidričevo 944 krogov, Sl. Bistrica 935 krogov). Kljub temu pa je to za njih slabši rezultat, ker so sposobni doseči več. Prvo mesto so pristreljali: Pšajd A., Kramberger O., Kramberger K., Pulko S., Novak F. in Rataj I.

NAMIZNI TENIS

Letos so se pravila igre spremenila in so ekipe igralle vsaka z vsako, kar je pomenilo za igralce velik napor, saj so že prvi dan morali odigrati kar štiri tekme in drugi dan še dve.

Kidričevo : Mostar 3 : 5,
Kidričevo : Sevojno 4 : 5,
Kidričevo Šibenik 0 : 5,

(Nadaljevanje na 16. str.)

Ekipa pikada TGA, ki je osvojila prvo mesto. Foto: Srečković

SIAL '78 – nov uspeh športnikov TGA

(Nadaljevanje s 15. strani)

Kidričevo : SL. Bistrica 5 : 5, Kidričevo Skopje 5 : 1, Kidričevo : Titograd 5 : 0.

Škoda, da v ekipi nismo še imeli enega malo boljše pripravljenega tekmovalca, kajti to nas je stalo tretje ali celo drugo mesto.

ŠAH

Kidričevo : Mostar 2,5 : 1,5

Kidričevo : Sevojno 3 : 1,

Kidričevo : Šibenik 2 : 2,

Kidričevo : Sl. Bistrica

3,5 : 1,5, Kidričevo : Skopje

3 : 1, Titograd : Kidričevo

2 : 2.

Na prešnji aluminijadi v Sl. Bistrici so šahisti presenetili letos pa so dokazali, da so upravičeno najboljši. Prikazali so zelo dober šah in osvojili prvo mesto.

Igrali so: Majcenoč M., Zupančič F., Beras I., Škarja J. in Šegula S.

PIKADO

Naše ženske v postavi: Mesarič M., Hojnik L., Zupančič S., Plej E., Metličar P., in Drevenshek E. so nam pripravile prijetno presečenje, ko so premočno premagale vse svoje nasprotnice.

To je bilo najlepše plačilo za njihov trud na treningih, vsem ostalim so tekmovalcem pa so pokazale, kako se je potrebno pripravljati na tekmo vanje.

1. Kidričevo 173 krogov, 2. Mostar 150 krogov, 3. Šibenik 110 krogov, 4. Sevojno 107 krogov, 5. Sl. Bistrica 102 krogov, 6. Skopje 92 krogov, 7. Titograd 74 kroge.

VOZŃJA S KOLESOM

V tej disciplini, ki je popolna vrednost in predstavlja resnično rekreativno disciplino, smo pričakovali od naših tekmovalcev, več kot 4. mesto. Zal pa je eden od njih naredil napako v želji, da bi čim hitreje prišel skozi cilj in je tako napravil boljše uvrstitev.

ATLETSKI MNOGOBOJ

Skupno osvojeno drugo mesto je velik uspeh in

našim tekmovalcem lahko zares čestitamo.

Kros na 2000 m Mihelič Marko 2. mesto, Skok v daljino z mesta Kirič Janko 3. mesto, Met krogle Kramberger 6. mesto, Tek na 60 m Kokot Silva 1. mesto, Met krogle v cilj Gorup Alenka 2. mesto.

KVIZ

V okviru kulturnega sporeda je bil po prvem tekmovalcu kviz na temo »Pridobivanje aluminija«, ki sicer ni štel v tekmovalni del. Udeležila sta se ga tudi naša tekmovalca, ki pa sta izpadla že po prvem kolu, ker nista odgovorila na nobeno vprašanje.

KONČNA RAZVRSTITEV EKIP:

1. Kidričevo	59 točk
2. Sevojno	57 točk
3. Šibenik	53 točk
4. Mostar	47 točk
5. Sl. Bistrica	41 točk
6. Titograd	38 točk
7. Skopje	13 točk

Četrtrič zapored osvojeno 1. mesto v skupni uvrstitvi je izreden uspeh in hkrati dokaz, da je kljub vsemu v naši delovni organizaciji vedno dovolj zanimanja za rekreacijo in da jo tudi dovolj dobro gojimo. Seveda pa smo še vedno na začetku razvoja naše rekreativne dejavnosti, ki bo lahko zaživela še bolj, ko bomo imeli poklicnega rekreatorja, ki se bo ukvarjal samo s tem.

Pohvaliti moramo odlično organizacijo iger, saj je tekmovanje potekalo po razporedu, ki je bil dan vsakemu udeležencu iger ob prihodu v Šibenik.

—rb—

„ALUMINIJ“
JE TRIBUNA
DELAVCEV!

Ekipa nogometašev TGA. Foto: Srečković

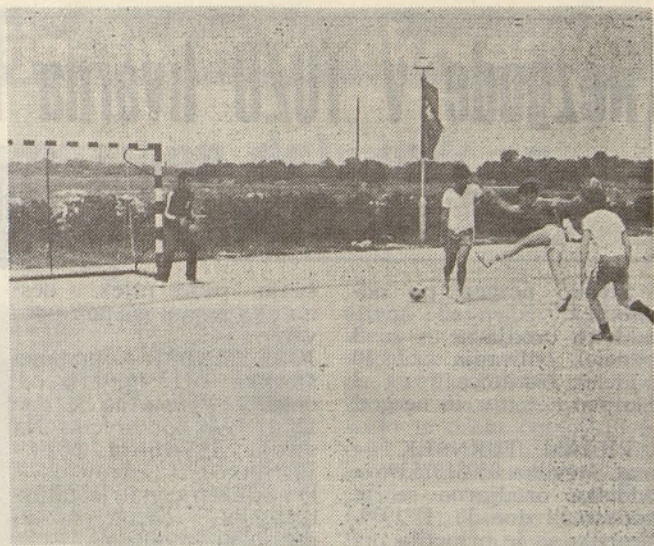
Ponovno prvi strelci TGA. Foto: Srečković

Uspešno zaključena akcija rokometišev TGA. Foto: Srečković

Start teka na 60 m, ženske. Foto: Srečković

Vinkler strelja na gol. Foto: Srečković

O alkoholu in alkoholizmu

7

ALKOHOLNA BOLEZEN

V nasprotju s t im. navadno, dovoljeno družbeno potrošnje alkoholnih pijač je **ALKOHOLIZEM BOLEZEN, KI NASTANE, KO POTROŠNIKI ALKOHOLNIH PIJAČ POSTANEJO OD ALKOHOLNE PIJACE ODVISNI, PA SE ZARADI TE ODVISNOSTI IN DOLGOTRAJNE PORABE VELIKIH KOLIČIN AKOHOLNIH PIJAČ POJAVIJO PRI NJIH OKVARE DUSEVNEGA IN TELESNEGA ZDRAVJA, OBENEM PA TRPIJO TUDI GOSPODARSKE IN DRUŽBENE RAZMERE POSAMEZNIKOVI.**

V nasprotju z običajno družbeno potrošnje kadar: kdo popije kozarec vina, a se lahko odloči, da ga tudi ne pije **ALKOHOLIK PIJE KER MORA PITI**, ker je postal tako odvisen od alkoholne pijače, da se je ne more rešiti. Alkoholik postane suženj alkohola. S tem postane alkoholizem življenjska tragedija človeka, ki je nekoč prekorčil usodno mejo. Odvisnost od alkoholne pijače postane tolikšna, da alkoholik niti enega dne ne more prebiti brez alkoholne pijače, brž ko mu je pa zmanjka, se pojavijo t. im. **ABSTINENČNI** simptomi (pojavi v začetku vzdržljivosti). Možna je takšna sprememba, da alkoholik, brž ko popije tudi najmanjšo količino alkoholne pijače, izgubi kontrolo nad količino alkoholne pijače,

ki jo užije potem, in se opije do nezavesti. Abstinenčne težave so različne: alkoholik se začne tresti, postane razdražljiv, pojavijo se glavoboli, bruhanje in driske. Če alkoholik ne pije naprej, traja vse to nekaj časa (nekaj dni), nakar počasi mine. Abstinenčne motnje prenehajo, tudi kakar alkoholik popije določeno količino alkoholnih pijač. Ko popije novo količino alkohola, abstinenčne težave prenehajo in tako se alkoholik začne vrteti v krogu, iz katerega ne more ven, če mu ne pomagamo od zunaj. Pije, da bi se znebil abstinenčnih motenj, s pitjem pa se mu splošno stanje zopet poslabša.

Mnogi se vprašujejo, zakaj ljudje začno piti, ko pa uživanje alkoholnih pijač povzroči tako hude posledice? Postavljajo se tudi vprašanja, kako deluje alkohol in kako škoduje zdravju? Kako bi lahko preprečili pojav alkoholizma? Kako se alkoholizem zdravi? Itd.

Vsa ta vprašanja se zdijo v prvem trenutku preprosta, vendar so dejansko zelo zapletena.

LJUDJE ZAČNO PITI POD VPLIVOM OKOLICE, KER SKORAJ VSI PIJEJO, KER V DRUŽINI STARŠI POGOSTO PIJEJO PRED OTROKI. PRI NAS JE DRUŽBENA PORABA ALKOHOLNIH PIJAČ RAZŠIRJENA, KER ŽIVIMO V VIŠNORODNI DEŽELI, KI IMA NARAVNIH ALKOHOLNIH PIJAČ NA PRETEK.

Verovanja, ki so se sčasoma ukoreninila o alkoholnih pijačah, so

tako zelo razširjena in splošno priznana, da je boj proti alkoholizmu zelo težak. Nekateri, ki so pili zmerno, začno piti čedalje večje količine, navajajo se na alkoholno pijačo, prenašajo vedno večje in večje količine, mladim pa se celo zdi junaško, herojsko dejanje, ali znamenje močne osebnosti, če kdo prenese velike količine alkoholnih pijač. Da spoznamo osebnosti in um um um umu kohlne pijače, moramo se zbrati osnovno znanje o alkoholu in alkoholizmu. Poudariti moramo, da bodo mladi ljudje, oboroženi z znanjem, vedeli npr., da je tisti med njimi, ki prenese večjo količino alkoholnih pijač, ki v primeri s prijatelji laže pnese alkoholno pijačo, že dosegel nevarno fazo in se začel vzpenjati proti bolezni alkoholizma, ker je **POVEČANJE TOLERANCE (STOPNJA PRENESLJIVOSTI, ODPORNOST) PROTI ALKOHOLU T. J. PRENESLJIVOST ZA VEČJO KOLIČINO ALKOHOLA, V BISTVU PRVO ZAČETNO ZNAMENJE ALKOHOLNE BOLEZNI.** Kar se splošno šteje za junaško in herojsko, pa je le žalostna podoba sužnosti in šibke volje — ravno tistemu, kakor se misli.

Če pije tak človek še naprej, doživi čez čas vrsto pijanosti, nekoč pa pride tako daleč, da se naslednjega dne ne spominja več tistega, kar se je zgodilo z njim v pijanosti.

Strokovno pravimo temu pojavu »alkohol-

na amnezija«. Amnezija namreč je ime za takšna stanja pozabe. **Ko se alkoholne amnezije začno pojavljati POGOSTEJE, imamo pred seboj najjasnejše in najpreprostejše znamenje, da gre za kronični alkoholizem.** Od tega trenutka dalje se razvija in leta dolgo poteka bolezen kroničnega alkoholizma z vsemi svojimi psihičnimi (duševnimi), fizičnimi, družbenimi in gospodarskimi posledicami. Čez vrsto let pa alkoholika na psihičnem in fizičnem zdravju prizadene take okvare, da ga čaka le še invalidnost in končno smrt. Po proračunih svetovnih zavarovalnic **umre alkoholik 20 let prej kakor nealkoholik.** V končni fazi kroničnega alkoholizma začne alkoholik tožiti o splošni slabosti in bolezni. **IZGOVARJA SE, ČES DA PRI NJEM PRAVZAPRAV NE GRE ZA ALKOHOLIZEM, KER V ZADNJEM ČASU DEJANSKO NE PIJE VE-LIKO — ZADOSTUJE TUDI NAJMANJŠA KOLIČINA, DA SE HUDO OPIJANI. TO JE SLIKA KONČNE FAZE ALKOHOLIZMA, KO SE ODPORNOST PROTI ALKOHOLU ZMANJSUJE.** Kakor je spčetka rasla, tako v končni fazi alkoholiz-

ma odpornost proti alkoholu upada, alkoholik prenese vedno manjše in manjše količine alkohola in končno umre.

POPREČNO UMRO ALKOHOLIKI, SE PREDEN DOPOLNIJO 55 LET ŽIVLJENJA.

Tako se razvija alkoholna bolezen pri večini naših ljudi. Zmotno je prepričanje, da je za razvoj alkoholizma, ki smo ga orisali v glavnih potezah nujno potrebno, da je kdo že prej duševno ali telesno bolan. Alkoholna bolezen se po navadi nikakor ne razvija tako preprosto, se pravi, se ne razvija zato, ker je pred nami alkoholna pijača in ker je pitje alkohola ukoreninjeno v običajih. Neko dodatno vlogo utegne odigrati še vrsta drugih dejavnikov. Lahko je opaziti, da skušajo ljudje v alkoholni pijanosti utopiti svoje skrbi, se rešiti notranjih napetosti itd.

MORAMO SE NAUČITI, KAKO OBVLADATI VSAKDANJE ŽIVLJENJSKE TEŽAVE, NE DA BI ISKALI UTEHE V ALKOHOLNI PIJACI.

Nadaljevanje prihodnjič.

(povzeto iz knjige »Dr. Hudolin«) Dr. I. Z.

Nezgode v TOZD livarna lahkih barvnih kovin Trbovlje, v obdobju od januarja do maja 1978

Število nezgod po oddelkih
 oddelek orodjarne 3
 oddelek odlivanja 10
 oddelek čistilnice 3
 Skupno 16 nezgod

VILJEM TURNSEK — mat. številka 05081075396 iz oddelka orodjarne se je ponesrečil dne 30. 1. 1978. Nesreča se je pripetila pri skladiščenju visokotlačnega orodja Omenjeni tovariš je stal, na lestvi, na kateri mu je spodrsnilo. Pri padcu si je zlomil levo roko v zapestju.

IVAN DRUGOVIČ — mat. številka 05047075142 iz oddelka orodjarne se je ponesrečil dne 9. 2. 1978 ob 6,30 uri. Tov. Drugovič je vpenjal obdelovanec na tračno strojno žago. Žaga ni list mu je prerazal kazalec na levi roki

ANDREJ ROŽIČ — mat. številka 05081152760 iz oddelka orodjarne se je ponesrečil dne 17. 2. 1978. Omenjeni tovariš je brusil z biaskovim brusilnim strojem in mu je pri bru-

šenju padel tujek v desno oko in mu ga poškodoval.

JOŽE ČANČAR — matična številka 05112346191 iz oddelka odlivanja se je dne 12. 1. 1978 ponesrečil. Na stroju je odlival pozicijo »prednji pokrov 147«. Pri odlivanju mu je talina brizgnila v desno oko in mu jo poškodovala.

ZVONKO VUCINIČ - mat. številka 05046992246 iz oddelka odlivanja se je dne 8. 2. 1978 ponesrečil. Na stroju je odlival pozicijo »spiralno ohišje desno«. Talina mu je brizgnila iz vlivne puše in opekla desno stran prsi.

MESUD PERVANIC — mat. številka 05112197502 se je ponesrečil dne 8. 2. 1978. Pri odlivanju na stroju in pri jemanju odlitka iz gravure, mu je padel vroč odlitek na desno roko in mu jo opekel.

ANTON SERSA — mat. številka 05046290490 iz od-

delka odlivanja se je ponesrečil dne 13. 2. 1978. Tov. Serša je na stroju odlival pozicijo »reducirni čep«. Iz dolivnega sistema je brizgnila talina pri tem pa poškodovala omenjenemu tovarišu levo oko in levo roko.

FRANC FAKIN — mat. številka 05047080172 iz oddelka odlivanja, se je ponesrečil dne 16. 2. 1978. Tov. Fakin je odlival pozicijo »dvojno jermenico«. Pri odlivanju je namočil jedro v grafit. Ko je vzel jedro iz grafita, mu je tekočina oblila desni gleženj in ga poškodovala.

FIKRET ALEKSIC — mat. številka 03214205725 iz oddelka odlivanja se je ponesrečil dne 2. 3. 1978. Omenjeni tovariš je brusil leseno držalo na torni plošči, katera je počila in mu je del plošče priletel na roko in mu poškodoval desni kazalec.

SULJO SIVAC — mat. številka 05081107490 iz oddel-

ka odlivanja se je ponesrečil 16. 3. 1978. Tov. Sivac je na stroju ulival pozicijo »konica smuči 77« pri tem mu je talina brizgnila iz orodja in poškodovala desno roko.

ZVONKO VUCINIČ — mat. številka 05046992246 iz oddelka odlivanja se je ponesrečil dne 8. 4. 1978. Tov. Vučinič je na stroju odlival pozicijo »radiatorska glava B«. Talina mu je brizgnila iz orodja v desno oko in mu ga poškodovala.

RATKO BANOVIC — mat. številka 05081139660 se je ponesrečil dne 9. 5. 1978. Omenjeni tovariš je vlivlval pozicijo »prirobnica« pri tem mu je talina brizgnila iz odlivka in mu poškodovala obraz (oči).

JOŽE ČANČAR — mat. številka 05112346191 iz oddelka odlivanja se je ponesrečil dne 24. 5. 1978. Tovariš Čančar je plinsko čistil talino v talilni peči. pri tem je talina brizgnila iz

lonca in mu poškodovala obe nogi.

KAREL VOLAVSEK — mat. številka 05047008572 iz oddelka čistilnice se je ponesrečil dne 28. 1. 1978. Tov. Volavšek je brusil na strojni pili in si obrusil prstanec leve roke.

ARJULA SEJDIJI — mat. številka 05109347550 iz oddelka čistilnice se je ponesrečil dne 29. 1. 1978. Tov. Sejdiji je brusil na brusilnem stroju (strojna pila) pozicijo »konica smuči PU«. Brusil je sede in si obrusil levo nogo.

DUŠAN VAJDIČ — mat. številka 05078104899 iz oddelka čistilnice se je ponesrečil dne 7. 2. 1978. Omenjeni tovariš je čistil stroj, pri tem mu je padel aluminijasti tujek v desno oko in mu ga poškodoval.

Vsi omenjeni delavci so uporabljali predpisana zaščitna sredstva.

Sestavila:
 Antonija Glas

Vzpon na vrh Kuma

V počastitev dneva mladosti, in 86-letnice roj. tov. Tita, je priredilo Planinsko društvo Kidričevo, izlet na Kum nad Trbovljami. Visok je 1219 m. Kljub slabemu vremenu se je izleta udeležilo 36 članov planinskega društva, predvsem mladih.

Pot nas je vodila z vlakom iz Kidričevega do Hrastnika. Od tam pa smo opravili vzpon na vrh Kuma, kjer je tudi oddajnik RTV Ljubljana. Na vrhu

Kuma smo med odmorom izvedli kratek kviz, kateri je bil zelo zanimiv, saj so za pravilne odgovore dobili značke, kurirčkove pošte ter pohoda ob žici okupirane Ljubljane.

Po kosilu smo se poslovili od vrha Kuma, z željo, da bi drugič bilo lepše vreme. Kljub malo slabemu vremenu, smo se srečni, in zadovoljni vračali proti postaji v Zidanem mostu ter eš se pred tem peljali z gondolo čez reko

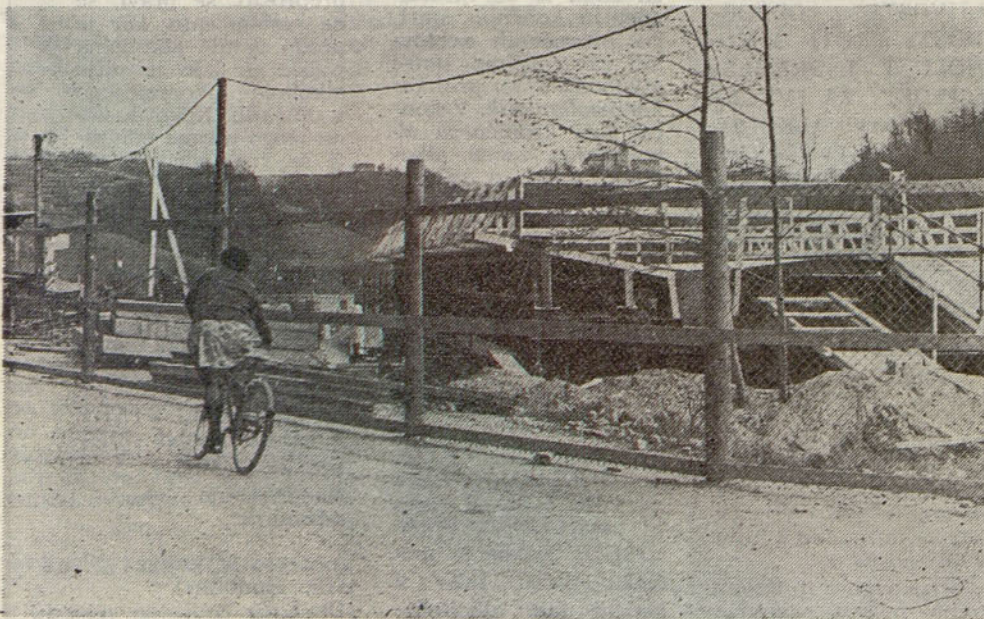
Savo. Dež je počasi začel padati, proti postaji. Pred odhodom vlaka smo se še malo okrepčali, in odžejali in vlak nas je odpeljal proti Kidričevem.

Brez vsake nesreče smo prispeli domov, saj imamo stalno dobre vodiče, katerim je poznana vsaka pot v planine. V Kidričevem je še na koncu zadonela pesem mladih, ker so srečno prispeli domov, z lepimi spomini z gora.

Konrad Zorec

Po naporni poti na vrh Kuma je bilo tudi nekaj zabave. Foto: K. Zorec

Pri Borlu gradijo novi most preko Drave. Foto: K. Zorec

Planinci iz Kidričevega na vrhu Kuma v Zasavju. Foto: K. Zorec

Športna rekreacija v turizmu kot pomemben dejavnik za njegov nadaljnji razvoj

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Tudi v tem primeru ponudimo gostom, ki odhajajo, skrbno pripravljen vprašalnik. Posamezna vprašanja naj zajemajo vse bistvene sestavne dele in problematiko bivanja gostov med dopustom. Vprašanj ne sme biti preveč, za tuje goste pa jih pripravimo v več jezikih.

Zbrane podatke potem obdelamo in pripravimo tako, da jih lahko v praksi čim bolj uporabimo.

V zvezi z omenjeno dejavnostjo naj omenimo nekaj primerov iz naše prakse, ki govorijo o razvojni stopnji športne rekreacije v turistični dejavnosti.

Visoko razvita služba za športno-rekreativno dejavnost turistov, je v znanem središču »Plava laguna« v Poreču.

Turističnim, gostinskim, športno-rekreacijskim in drugim delavcem omenjenega kolektiva se je posrečilo povezati in preplesti vse tiste bistvene dejavnike, ki smo jih že omenili in ki domačega ali tujega turista vodijo in vabijo v omenjeni kraj.

Rekreacijsko središče ima na voljo veliko raznovrstnih in skrbno urejenih ter vzdrževanih objektov: nogometna igrišča (veliki in mali nogomet), košarkarsko in rokometno igrišče, več igrišč za badminton in odbojko, številne mize za namizni tenis, igrišče za mali golf, več stez za balinanje in teniška igrišča.

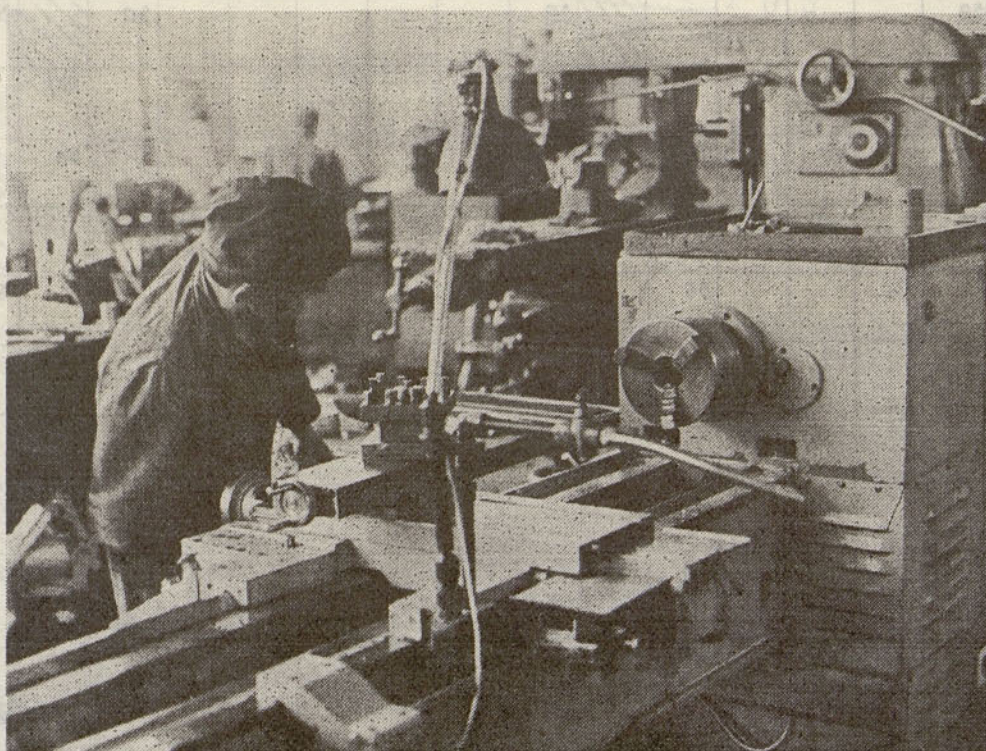
Neposredno ob morju je v zavetju borovega gozda park za trim ali vadnica v naravi, ki preide nato v trimsko stezo. Ta je speljana ob morju, mimo pa se vije kolesarska steza. V tem delu sta tudi strelišče in kolesarnica, na obali tik ob morju pa je več kamnitih miz za namizni tenis.

Posebno pomembne so naprave in rekviziti za vodne dejavnosti, različni čolni, jadrnice, oprema za smučanje na vodi, potapljanje in drugo.

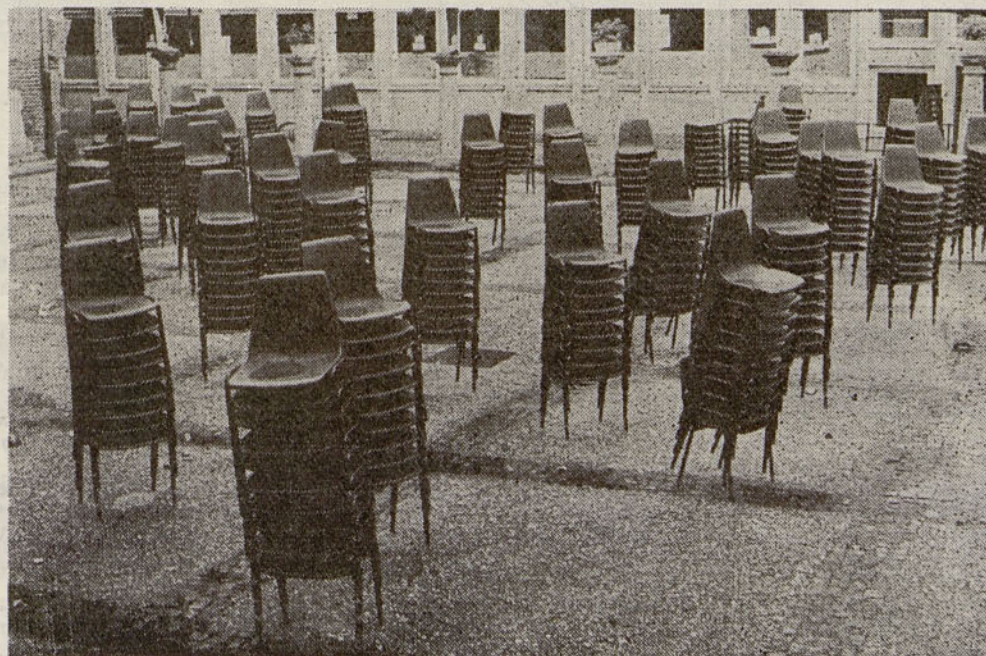
V sestavi omenjenega športno-rekreativnega središča so tudi pokriti objekti, bazeni, mala telovadnica ali kabinet za trim, kegljišče in savna. Vse to dopolnjuje tudi zdravstveni center; ki ga bogato in primerno opremljen ter najtesneje povezan z rekreativnim področjem dela.

Posebno urejene so tudi propagandna in dokumentacijska služba, ustrezna kadrovska zasedba in še veliko drugega, kar je potrebno za omenjeno dejavnost.

Zanimiv primer razmeroma slabo razvite športne

Iz strojne delavnice

Srdan Mohorič: stoli

rekreacije v turizmu pa je znano turistično središče ob naši slovenski obali — Portorož. Podatki manjše študije, ki je bila narejena na tem področju pred nedavnim za gostinsko-turistične ali hotelske delovne enote Portoroža razkrivajo o športni rekreaciji tole sliko:

Od 14 največjih hotelskih objektov — večina teh je združena v Hotelsko podjetje Portorož — in 32 počitniških domov z več kot 6.000 ležišči, imajo le nekateri nekaj športno-rekreativnih objektov in naprav. Res je, da so geografsko-reliefni pogoji s konfigu-

racijo terena nekoliko drugačni kot v Plavi laguni in da so mnogi hoteli ob vznožju hriba, vendar pa bi kljub temu lahko zgradili manjše in primerne športno-rekreacijske objekte, predvsem na plaži, neposredno na obali in drugod.

V celotnem kompleksu Portoroža ni redno zaposlenega niti enega organizatorja športne rekreacije, naselje nima ustrezne službe za programirano in rekreativno dejavnost, propagande za športno rekreacijo itd.

V tej turistični »Meki«, kjer je letno prek milijon

nočitev in je npr. v letu 1973 obiskalo plažo 62.973 kopalcev, je športno-rekre-

ativna dejavnost še povsem na začetku. Število kopalcev pa naj bi naraslo do številke 200.000 in več. Za vso to množico je na voljo le osem čolnov, dve mizi za namizni tenis, nekaj badmintonov ter 6 igralnic za otroke. Pri hotelu Metropol je nekoliko bolje. Tudi za vodne dejavnosti je razmeroma slabo poskrbljeno.

Nekaj več objektov je predvidenih v kompleksu hotela »Bernardin«, večje možnosti pa se odpirajo z izgradnjo načrtovanega športno-rekreacijskega središča v Luciji pri Portorožu.

Zanimivi so odgovori nekaterih vodilnih delavcev v posameznih turistično-gostinskih delovnih enot Portoroža, ki svojevrstno kažejo na odnos do področja športne rekreacije v turizmu.

Na vprašanje o vlaganju denarja za športno rekreacijo turistov je 10 vodilnih delavcev ali upravnikov domov odgovorilo, da za to dejavnost ne dajejo ničesar, štirim ni nič znanega o tem, holetsko podjetje Portorož pa je vložilo nekaj denarja. Podobno je tudi glede naprav in izposojanja rekvizitov.

Na vprašanje o strokovno usposobljenem in poklicnem osebju je 17 upravnikov počitniških domov odgovorilo, da so brez poklicnega organizatorja rekreacije, prav tako pa je tudi v hotelih. Hoteli rešujejo problem strokovnjakov za športno rekreacijo s tako imenovanimi »šefi« ali »mojstri«, ki opravljajo predvsem tehnično delo in naloge, ne pa strokovnih.

Turistično dejavnost spremlja zelo skromna zdravstvena služba, saj so npr. v osemnajstih počitniških domovih brez zdravstvenega osebja, podobno pa velja tudi za hotele, kjer delajo le medicinske sestre. Tako o načrtovanih zdravstveno preventivnih in rekreativnih odmorih najbrž ne moremo govoriti.

(Nadaljevanje na 20. str.)

»ALUMINIJ« Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Ivo Tušek — predsednik, Franc Meško — odgovorni urednik, Anton Zadravec, Jože Huzjan, Anton Kozoderc — namestnik predsednika — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. Ing. — Tehnični urednik Franček Stefanec — Tisk: ZGP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murška Sobota — Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo.

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za Informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975. Naklada 2700 izvodov.

Športna rekreacija ...

(Nadaljevanje z 19 strani)
Podobno je tudi glede ponudbe in programov športno-rekreativne dejavnosti, ki naj bi zajeli organizacijo in vsebino tega področja.

Med obema opisanimi primeroma, ki predstavlja ta glede povezanosti športne rekreacije in turistične dejavnosti visoko in nizko stopnjo, pa je še veliko vmesnih stopenj ali primerov, ki jih lahko najdemo vzdolž naše obale, pa tudi v notranjosti dežele.

V zvezi z delovanjem posameznih športno-rekreativnih in turističnih središč (zimski, poletni in celoletni rekreacijska središča) v kateremkoli delu naše ožje ali širše domovine, naj posebej poudarimo, da je ustanovitev službe za športno rekreacijo ter iz nje izhajajoči akcijski načrti, organizacija vsebine in specifične metode dela pomembna tudi za vse omenjene centre, z upoštevanjem vsakokratnih posebnosti in specifičnosti krajev, okolja in drugih pogojev.

Organizator športne rekreacije v TOZD in njegova dejavnost pri povezovanju turizma in področja športne rekreacije

Glede na to, da v večini turističnih in športno-rekreativnih središčih ni poklicnih organizatorjev, ki bi posebej skrbeli za športno rekreativno dejavnost delavcev med dopustom, mora to problematiko v delovnem kolektivu obdelati strokovnjak za to področje dela.

(Dalje prihodnjič)

ZAHVALA SODELAVCEM

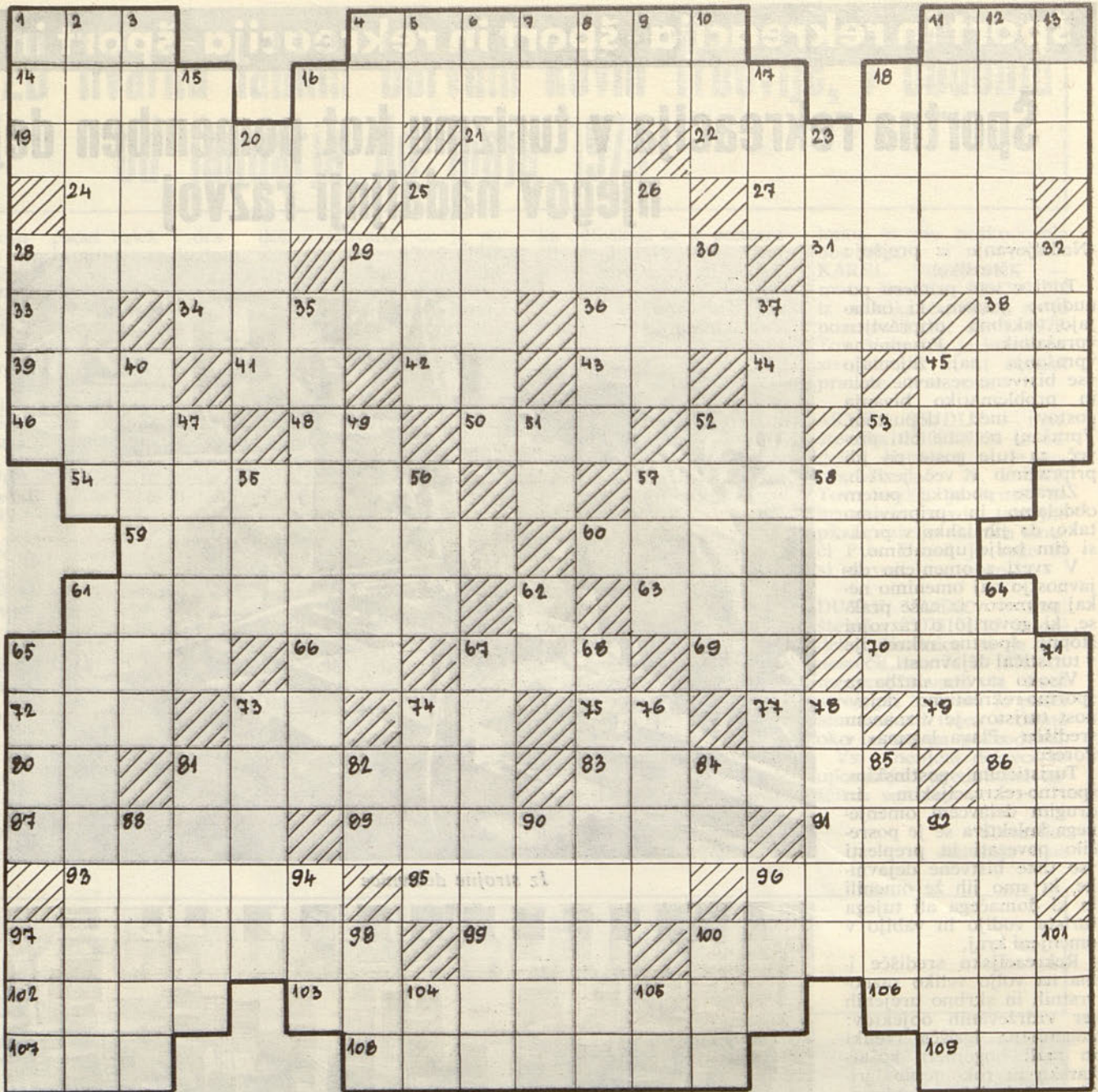
Letos sem zaključil svoje delo v naši delovni organizaciji. Kakor vsako slovo, je bilo tudi moje težko, saj sem se poslovil od kolektiva, v katerem sem preživel 24. let in s katerim sem delil dobro in slabo.

Bil sem vesel in ganjen, ko sem ob slovesu spoznal, da sem svojemu kolektivu nekaj pomenil. S takim prijetnim občutkom je bilo zame slovo manj boleče.

Iskreno se zahvaljujem svojemu dragemu kolektivu za izkazano pozornost in za prelepo darilo, posebej še svojim ožjim sodelavcem ter OOS TOZD tovarna aluminija.

Hkrati želim celotni delovni organizaciji pri bodočem delu obilo delovnih uspehov.

Franc Horvat
Kotlarna

VODORAVNO:

1. Žučkojed, ki rije v zemlji, 4. Praznina, v kateri zaznavamo tvarne predmete, 11. Kratice za: »per procura«, 14. Poškodba na telesu, 16. Prestopna žel. postaja blizu Kidričevega, 18. Poljski konjenik, 19. Španska revolucionarka La Passionaria, 21. Najožje v morje segajoče koptine, 22. Knjižni učenjak, čigar znanje nima prave osnove, 24. Agavi podobna rastlina iz družine lilij, 25. Tisti, ki se ukvarja s petjem, 27. Srbohrvaški izraz za korenje, 28. Vonjava, 29. Prebivalec Albanije, 31. Srbohrvaški izraz za potrebo, silo, 33. Kratice za »Narodno banko«, 34. Znano podjetje športne opreme in rekvizitov, 36. Južnoameriško drevo in njegov sad (kraljevsko jabolko), 38. Kemični simbol za erbij, 39. Vrsta konjskega teka, 41. Kratica za »ex officio«, 42. Kratice za tednik TELEKS, ko je pričel izhajati, 43. Kemični simbol za lantan, 44. Romanski veznik, 45. Osebnni zaimsek, 46. Rižev žganje, 48. Kemični simbol za natrij, 50. Naziv, 52. Kemični simbol za nobelij, 53. Samec domače živali, 54. Razčlemba, 57. Denar iz kovine, 59. Vrsta vozila na nožni pogon (iznašel inž. Karl Drais), 60. Upravnik hotela, 61. Deležnik od glagola natkati, 63. Igralec taroka, 65. Bajeslovno bitje, 66. Kazalni zaimsek, 67. Ime baletke Mlakarjeve, 69. Dva soglasnika, 70. Najvišji vrh Karavank (2286 m), 72. Nekdanji turški velikaš, 73. Kemični simbol za polonij, 74. Nemški osebni zaimsek (on), 75. Kratice za »novi testament«, 77. Površinska mera (100 m²), 79. Ime našega najboljšega košarkaša Daneva, 80. Kemični simbol za germanij, 81. Središče čevljarске industrije na Hrvaškem, 83. Prebivalec Perzije, 86. Kazalni zaimsek, 87. Površina, območje, 89. Eskimsko moško ime (iz povesti »Na vrhu sveta«), 91. Dvoletni srnjak, z dvema odrastkoma, 93. Libijski kralj od 1950. do 1969. leta, 95. Priimek znanega partizanskega komandanta Stjenke, 96. Izdelovalec sit, 97. Izmetač nabojev pri puški tudi parni sesalnik, 99. Največji morski sesalec, 100. Uredil, napravil, 102. Žila dovodnica, 103. Partizanske ročne granate imenovane po nekdanjem sovjetskem zunanjem ministru, 106. Reka v severni Italiji, ki se izliva v Lago Maggiore, 107. Skraj-

šano srbsko moško ime, 108. Močvirska mrzlica, pisano originalno, 109. Sinonim za nebesa.

NAVPIČNO:

1. Življenjska tekočina, 2. Rastlina z zdravilno korenino in iz katere stebel kuhajo odlične kompote, 3. Podstavek za sekanje drv, 4. Predlog, 5. Egipčanski bog sonca, 6. Izraz, ki ga uporabljamo pri spravljanju čebuljih rojev, 7. Pomladansko poljsko opravilo, 8. Kulturna prireditev, razstava na vsake tretje leto, 9. Središče vrtenja, 10. Kratice za »Rdeči križ Slovenije«, 11. Visoka peč za pridobivanje surovega železa, 12. Prebivalec Pasadene, 13. Staroslovan, 15. Vonjava, 16. Predpona, ki pomeni davno preteklost, 17. Merska enota za električno upornost, 18. Cir, razjeda, 20. Ptice roparice, 23. Slavnostna ali obredna odprava, 25. Stran, 26. Vrednost, 28. Aškerčeva socialna pesnitev, 29. Kratice za »Anno Domini«, 30. Kemični simbol za kalcij, 32. Svetopisemska oseba, Mojzeov brat, 35. Dejavnik, ki povzroča ionizacijo, 37. Nепреверjen, 40. Letno obujalo, 45. Potrditi, podpisati, 47. Vstopnica, 49. Zatočišča, 51. Kemični simbol za mendelevij, 52. Od države pooblaščen pravnik za sestavljanje veljavnih listin, 53. Kremenjak, vrsta kalcedona, 55. Albansko denarna enota, 56. Žensko ime, pomanjševalna oblika, 57. Del geometrijskega lika, 58. Predpona nastala iz grške besede allos, ki pomeni drug, drugačen, 62. Kemični simbol za silicij, 64. Zaničljiv izraz za prebivalko goratih predelov, 65. Domač izraz za tehtnico, 67. Pravilnik s predpisi o diplomatskem ceremonialu, 68. Spodbudnik, prikazovalec, 71. Francoska reka, ki se v bližini mesta Angers združi z reko Sarthe, 73. Moker, zmocen, 74. Kratica za »evaporatio«, 76. Ukana, zvičaja, 78. Okoliš, področje, 81. Dalmatinski izraz za čoln, 82. Osebni zaimsek, 84. Skrajšani izraz za ako, 85. Navedek, besedilo vzeto dobesedno iz kakega spisa, 88. Raj, paradiž, drugi sklon, 90. Izbrana družba, 92. Posoda za umivanje, 94. Največja sladkovodna brkata riba, 96. Kopalnice v Belgiji, jugozapadno od mesta Liège, 97. Žensko ime, 98. Drug izraz za cigana, 100. Turška utečna in votla mera, 101. Romunska denarna enota, 104. Kratica za »lege artis«, 105. Osebni zaimsek.